

ERDÉLYI LAPOK

I. „Otthon” írók és hírlapírók kör-
terház u. Tp. B.

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Inog a köztársaság Spanyolországban

— Mozgalom indult a királyság visszaállítására —

Madridból jelentik: Az „El Socialista” madrii lap szerint Spanyolországban monarchista mozgalom indult a köztársaság megdöntésére. A mozgalom

célja, hogy Sanjurjo tábornok vezetésével ideiglenes kormány alakuljon, amely majd kijelöli a jövő spanyol király személyét.

Olaszország, Anglia és Franciaország megegyeztek Abesszínia fölött

— Olaszország jelentős előnyöket nyert Afrikában —

Rómából jelentik: A Franciaország és Olaszország között folyó és Olaszország gyarmati igényeire vonatkozó tárgyalások konkrét stádiumba jutottak. A hétfői tárgyalások után eldöntöttnek tekinthető, hogy Barthou még római látogatása előtt hozzájárul a tuniszi olasz telepések ügyének rendezéséhez.

Olaszország, Anglia és Egyiptom három hónap előtt szerződést kötöttek, mely határkiigazítást helyez kilátásba Olaszország javára és az angol Szudán kárára. Franciaország átengedné Olaszország számára északi Szudán egy részét, Tisendit.

Méreteiben és hatásában azonban legnagyobb fontosságu az a jelenleg még szigorúan titokban tartott megegyezés, amely Franciaország, Anglia és Olaszország között Abesszínia nézve jön létre. A három nagyhatalom ugyanis 1921-ben garantálta Abesszínia területi épséget

és függetlenségét. Ez a garancia-egyezmény most jár le és — beavatott helyről származó hír szerint — Franciaország és Anglia bejelentik érdektelenségüket és nem fogják ellenezni, hogy egész Etiopia Olaszország érdekszférájába kerüljön.

Ezek a megállapodások — beavatott politikai körök szerint — teljesen új alapra fektetik majd az európai külpolitikát.

Francia részről hétfőn azt a hírt terjesztették, hogy Olaszország az új gyarmati célokra megfelelő külföldi pénzügyi támogatást is kapna, sőt — állítólag — 4 milliárd francia frankot már fel is ajánlottak Rómában.

Hogy mindezekért a gyarmati kedvezményekért Olaszország milyen ellenszolgáltatásokat lesz hajlandó adni, azt csak a jövő fogja megmutatni.

Megszökött Bucurestből Macek, a Skoda-művek titkára

Ilie őrmester bevallotta, hogy párezer lejjel megvesztegették

Bucuresti. Saját tud. A mai Skoda kihallgatáson az egyik megidézett tanu, Ilie őrmester, aki a hadbírószágon teljesített szolgálatot, bevallotta, hogy ő két irást elvitt a hadbírószágtól. Ezekért az irásokért Macek, a Skoda-művek titkára előbb százötvenezer lejt ígért, de aztán csak százezer lejt adott. Ilie őrmester még elmondotta,

meg, hetvenezeret pedig — előző megbeszélésük értelmében — átadott Alpisor hadbírószági tisztviselőnek.

A kihallgatás után azonnal elő akarták állítani Maceket, a Skoda-művek titkárát, de Macek nyomtalanul eltűnt. Elrendelték a körözését.

Az osztrák államtitkár nyilatkozata a beszolgáltatott robbanóanyagokról

— Ujabbán ismét harminc pokolgépet foglaltak le —

Bécsből jelentik: Karwinsky közbiztonsági államtitkár hétfőn adatokat közölt a halálbüntetésről szóló kormányrendelet megjelenése óta beszolgáltatott robbanóanyagokról. E szerint július 18 éjfélig beszolgáltatottak 106 kgr. ammónitot, 1153 robbanógyújtacsot, 2300 tűzgyújtacsot és 1042 papírmozsarat. Sok esetben megfigyelhetők, amint a jogosulatlan robbanóanyagtulajdonosok szántóföldeken vagy folyóba dobálták a robbanószerkeket. Ezek a tények — a közbiztonsági államtitkár szerint — arra mutatnak, hogy a megtevesztett emberek nagyrésze elfordult a terrorrendszer-

től. Az államtitkár ezután olyan megállapítást tett, mintha a nemzeti szociálisták együttműködnének a kommunistákkal. Ezt a megállapítást azzal látja alátámasztottnak, hogy nemcsak a nemzeti szociálistáknál, hanem a kommunistáknál is találtak robbanóanyagokat, amelyek állítólag német birodalmi eredetűek.

A bodeni tónál letartóztattak három embert, amint 30 pokolgépet szállítottak. Vallo másuk szerint Németországba menekült osztrák légionáriusoktól kapták a bombákat, amelyek Ausztriában elkövetendő merényletekre voltak szánva.

Paprikás tanulságok

Irta: Sulyok István dr.

A pesti lapok tele vannak gondba áztatott közleményekkel, melyek nagy bajnak közeledését adják hírül: tönkremennek a szegedi, meg a kalocsai derék polgárok, mert — nagyszerű a paprikatermés!

Ennek a gazdasági tünetnek napi jelentőségéhez természetesen nem szólunk hozzá.

Annyi azonban az általános tanulság ebben a paprika-perben, hogy bőven jut belőle ízesítő és színesítő fűszerül a gazdasági elméletekbe, melyeket követünk és hirdetünk. Így paprikásan talán jobban ízlenek a közönségnek.

A szóbanforgó közlemények arról tudósítanak, hogy Magyarországon ez évben körülbelül 650 vagon fog megtölteni a paprikatermés. Körülbelül kétszer annyit, mint átlagos esztendőben.

A baj — a közlemények szerint, — ott kezdődik, hogy a magyar belföld szükséglete mindössze 150 vagon, külföldre pedig nem szoktak többet 250—270 vagonnál eladni. Mi lesz tehát azzal a 250 kocsi finom, édes szegedi rózsapaprikával, melynek ezidőszerint még nincsen vevője?

„Száz és száz, ezer meg ezer gazdacsalád egész évi munkájának gyümölcsét jelenti a paprikatermés, — mondja a jelentés, — meg kell találni a módját, hogy ez a nagy fölösleg exportálható lehessen. Ha ez megtörténik, akkor ezek a földturók (?) megtalálják számadásaikat (?). Ha pedig nem, akkor kész katasztrófát jelent számukra ez az óriási nagy termés...”

Elmélkedjünk kissé ezen a közleményen. A helyzetet, melyet jellemez s a szellemem, mely áthatja.

A jó termés, mint minden földi áldás, Istentől függ: az esőtől és a napsütéstől, a kedvező fejlődéstől, az elemi csapások kíméletétől.

A gazda semmivel sem áldoz több fáradságot, magot s egyéb költséget, ha jó termés jutalmazza munkáját, mintha rossz.

Ha így nézzük a kérdést, azt is mondhatjuk, hogy mindenféle növényi termésnek csak egyik része a fizetség. Ami ennél több, az — ajándék. Gondviselő gondoskodása arról, hogy rossz időben is legyen. Nemcsak felesleg, hanem sokkal inkább — tartalék!

Miért nem fogadják meg hát sehol sem az emberek a természetnek ezt az örök figyelmeztetését, hogy a jó termésnek ajándékában ne csak felesleget, több, könnyű, meg nem szolgált hasznot, hanem tartalékot lássanak, a rendnek, a békének, a nyugodt s gondtalan életnek zálogát?

A válasz elég egyszerű. Azért, mert ma még a pénz uralkodik a világon, az embereken, az államokon s nem a földnek, a gazdának, a munkásnak az igazi, az egyszerű és természetes érdeke.

Lám, az erdélyi szász másképpen cselekszik. Ma is tartja az ősi szokást, hogy a jó termésből félretesz annyit a templomvár bástyáinak magtárába, amennyi legalább egy esztendőn keresztül kenyérré kellett, ha árvíz, jégverés, vagy fatárdulás elvitte az útját. Azon a gyűrűn, mellyel a szászok nemzeti összezárkózása gazdasági életüket, körülvette, megtört a mindent elnyelni akaró áradat: ezt a gazdasági egységet a liberalista korszak tőzsdéző, üzérkedő, könnyű nyereséget hajszoló rohanása sem

udta porrá őrölni.

A nemzeti összetartásról, az összezárkozó önvédelemről ebben az erdélyi nagy laboratóriumban kiderül, hogy — *egyik legbiztosabb szabályozója, legerősebb gátja lehet a liberalista zabolatlanság pusztításainak.*

Ez a pesti paprika-eset viszont szemléltetően mutatja, mily értelmetlen és ostoba pusztításhoz vezethet az, ha a termés nem egyéb, mint portéka, örökös üzérkedések tárgya. Igazi, elsőrendű rendeltetése pedig háttérbe szorul: az, hogy az embert táplálja ne csak ma, amikor bőven van, hanem holnap is, amikor szűkében lehet.

Ha a magyar paprikatermelők valamilyen zárt gazdasági és társadalmi egységet alkothattának, amelyet a szász gazdák számára a nemzet összezárkózás és önvédelem szüksége megteremtett, nem volna nehéz elképzelni, hogy a fölösleget szépen eltegyék rossz időkre. A templomvár magtárai helyett megfelelőbb és célszerűbb raktárakba s csak annyit vigyének a piacra, amennyi fáradságos munkájuknak becsületes árát behozza! Ezt könnyen megteheti a gazda, hiszen ez a fölösleg nem került külön fáradságába, sem költségébe. Ingyen van! Ajándék. Isten ajándéka!

Amíg a termelő a kufár játékszere, kénytelen odaadni portékáját azon az áron, melyet kínálnak érte, nehogy más előbb adja el a magáét s ő később még annyit sem kapjon meg.

A raktárba pedig a kufár teszi az olcsón szerzett portékát, hogy a szűk esztendőben százszoros hasznot vegyen rajta. Ez a haszon pedig kettőből kerül ki: a gazda munkájának az elorozott béréből s annak az áruuzsorának a gyümölcséből, amit a szűk esztendőben a kufárok művelni szoktak. Bűnből és újra bűnből!

Az erdélyi szászokat erre a módszerre az ő történelmi helyzetük tanította meg. *Az önvédelemnek kényszerítő szüksége tartalékokat követelt, a tartalékok rendszere szabályozáshoz, a szabályozás a termelés és fogyasztás folyamatos egyensúlyához, ez pedig bejelle társadalmi rendhez és kifelé nemzeti biztonságához vezetett!!!*

Ez a szász tanulság az egyik példa. Ami itt nemzeti önvédelemből történt, azt Ellist, a brit földművelésügyi miniszter az angol mezőgazdasági termelés fokozására használja teljes sikerrel. S nyilvánvaló, hogy az egységes eljárásnak, a testületi szabályozásnak ez az elve megmentené a szegedi gazdákat attól a veszedelemtől, mellyel a jótérmet áldása ma fenyegeti őket.

Amikor ennyi mindenfélére jó, miért volna rossz és lehetetlen a korporációs termelés s a testületi szellem, mely vele jár? Miért jelentene veszedelmet a nemzeti kisebbségekre, amikor a szászokat éppen a szabályozásnak ez az ösztöne tartotta meg 800 éven keresztül?

S miért lenne fökéletes az a másik, a mostani rend, amelynek kezén Isten áldása is — átokká lesz?

KÉT JUBILEUM

Müller János aranymiséje.

„A boicai (boitai) aranybányászok arany-miséje ünnepet ünnekel”, — ezzel a mondattal kezdődik gróf Mailáth G. Károly erdélyi püspök leirata, amelyben ötvenéves papi jubileuma alkalmából Müller János bányavidéki kerületi főesperes plébánost köszöntötte. A fél-századból 46 évet Boicán töltött Müller János, akit aranymiséje alkalmából az ország minden részéből szeretettel vettek körül paptársai és hívei. Az ünnepi szónok dr. Floznik György pápai kamarás volt, aki megható beszédben méltatta az esperes-plébános szépséges életét és érdemeit. Mailáth erdélyi püspök levelét Székely János abrudbányai plébános olvasta fel. A templomi énekek orgonakisérését P. Veldin Constantin devai ferences atya látta el. Mise után a plébánián zajlottak le az üdvözlések, amelyek során a hitközség nevében Eisler Sándor gondnok, az iskola nevében Tombác Vendel, továbbá Sácára görögkeleti esperes és Frohnmeyer Ernő községi bíró üdvözölték az aranymisés, népszerű főesperest. Az ünnepség idejére az egész község ünnepi díszöltött, különösen szépen díszítették fel a hívek a templomot és paplakot.

Jaross Béla apát 35 éves jubileuma.

Jaross Béla targonmuresi (marosvásárhelyi) apátplébános a napokban ünnepelte pappaszentelésének harmincötödik évfordulóját. Jaross apátplébános a papi életének elmúlt 35 esztendejét Targu-Muresen (Marosvásárhelyen) töltötte el, nemes lelkipásztori munkában. Ezen idő alatt nemcsak a katolikus, hanem a másvallású polgárok általános tiszteletét és ragaszkodását vívta ki magának. Bonus pastor a szó igazi értelmében, aki atyja, papja és mindene a város magyarságának. Súlyos anyagi gondokkal vette át egyházközségét. Az ő vasakarátának, vasszorgalmának köszönhető, hogy a katolicizmus megerősödött a székely fővárosban, ahol magas egyéniségét bálymos tisztelettel veszik körül. Szónoklati mélyek, klasszikusak. Ujabbban az ősi barokstíli plébániatemplomot nagyobbították s öltöztetett új köntösbe. Pappaszentelésének harmincötödik évfordulóját a legnagyobb csendben, templomának oltára előtt ünnepelte meg és nem engedte, hogy az a szeretet, ami körülveszi, hangosabban megnyilvánuljon. A Magyar Párt, amelynek elnöke és az egész megye társadalma nagy ünnepségekben akarták részvenni, azonban a szeretett férfi akarata előtt meg kellett hajolnia s így csak a lelkek és hívei a templomban ünnepeltek együtt Jaross apátplébánossal.

Teljes erővel fegyverkezik Anglia is

— Huszonnégy bombavető az angol parlament fölött —

Londonból jelentik: A lordok házában lord Ponsonby hosszasan indokolta a munkáspárt bizalmatlansági indítványát a kormány fegyverkezési politikája miatt.

Lord Reading és lord Cecil ellenzéki szónokok hangoztatták, hogy a mostani lázas fegyverkezés feltűnően hasonlít 1914 elejére.

Ezzel szemben a konzervatív párt szónoka keveselte Anglia fegyverkezését.

Lord Londonderry légügyi miniszter záróbeszédében kijelentette, hogy az Egyesült Államok, Franciaország, Oroszország, Japán, Svédország, Svájc, Belgium, Jugoszlávia és Törökország lázasan folytatják a légi fegyverkezést, tehát Angliának is szembe kell néznie a tényekkel.

Amikor a légügyi miniszter beszédének elhangzása után lord Ponsonby viszontválaszra emelkedett, az üléstermet betöltötte az épület fölött elszálló 24 óriási bombavető repülőgép zaja. Ezek a gépek a hétfőn este kezdődött légi hadgyakorlatokban vettek részt.

Ponsonby gúnyosan jegyezte meg, hogy

nyilván tervszerűen volt megrendezve, hogy ez a hadgyakorlat egybeessen a vitával. Figyelmeztette a lordok házát, hogy ez a fegyverkezés pánikot idézhet elő az egész világon.

Ezután szavazás következett, melynek során a lordok háza 54 szavazattal 9 ellenében elutasította a munkáspárt bizalmatlansági indítványát.

Csűrös Emilia :

RIPSZ és ROPSZ

két kócos kiskutya története,
Mühlbeck Károly rajzaival.

Ara: 80 lei.

Kapható: az ERDÉLYI LAPOK KÖNYV-
OSZTÁLYÁBAN.

A gyáva

Irtá: Törökné Kovács Hermin.

Bogáthy Barna bácsit jóformán mindig ismertem. Ugy odasimul emléke gyermekkoromhoz, mint árnyék a naphoz. Szikár, hajlott alakja, pattogó hangja, nyírott bajusza, monoklija, amelyet szemére csipetve sohasem láttam, viszont mellénye felett állandóan ott fityegett hosszú, fekete zsinórján — nyáron fehér nadrágja és a feszes Ferenc József kabátja, amit ünnepies alkalmakkor viselni szokott. Jó ember volt, nem bántott senkit, ha meg nem sértették legérzékenyebb pontján: családi büszkeségén. Ilyenkor a szelíd bárány veszedelmes kígrissé változott.

Hiába csitította Lóri néni, a felesége, hogy:

— Ugyan, Barna, legyen eszed! Hiába marná akarki a Bogáthyakat, nem ér fel hozzájuk.

Lóri néni büszke asszony volt, de okos is. Egyetlen fiát úgy nevelte, hogy vele csalódás ne érhesse. Jó gazdának, aki fogához veri a garast, úrnak, aki tudja, mi a régi névvel járó kötelesség, keménynek, aki nem lágyul el, igazságosnak, aki a magát őrzi, másét nem kívánja. Szülőtisztelőnek és engedelmeknek, hogy tudja, kinak kezébe illik a vezető zwenló.

Imrussal nagyon szerettük egymást. Ő már szinte kész férfi, én tizedik évemen alul. Tudtam, mi bántja, minek örül, mire vágyakozik, ő is részt vett életem apró eseményeiben.

Lóri néni gyakran megcsóválta fejét.

— Kár, hogy elmaradtatok egymástól. Mimi illett volna Imréhez.

Akkoriban ilyen célzások nem találtak elevenre. Se nála, se nálam. Szerettem vele kosizni, lovagolni, ostorral pattogtattam a nyáj után; felügyelni a gazdaságban erre-arra, ha szükség volt rá.

Sohasem felejttem el a forró júliusi napot, amikor Barna bácsi beállított hozzánk. Nagyon izgatott volt; arcáról dől a verejték; pálcájával szüntelen csapkodta az útszéli gyepeket.

— Akár hiszitek, akár nem — ez volt különben rendes szavajárása — ma délben döntöttem Imre jövőjéről. Nincs panaszom ellene, Istennek hála, de fiatal — és a fiatalág veszedelem.

— Hogy-hogy? — kérdezte anyám aggódva. Neki is kedvence volt Imrus.

— Megbeszéltük Lórrival, hogyan illesszük biztos, egyenes útra. Ahonnan le nem sodorhatja se csábítás, se tévedés, se fiatal agyra könnyen szakadó mámor.

— Mire gondoltatok, Barna?

Az öregúr megöröközte monokliáját.

— Ismeritek Halóczyt, mi?

Ismertük. Rozoga, vén alakját, amibe hálalni járt a lélek, képzelt betegségekkel szüntelen verekedő, furcsa feleségét, két sovány, savanyu, egimeszelő leányát, akik csak úgy foghegyről látták meg, aki nem volt legalább született báró.

— Imre feleségül fogja venni Halóczy Bertát.

Anyám kezéből kiesett a fonál, amit éppen gombolyított, én kínos ütést éreztem szívemen. Elszédültem. Kődös homályon át, nagy messzeségből hallottam a vitát.

— Mit? Hogy nem a fiúnak való? Hogy kórházzá tesz a Bogáthy-házat, ahol nemcsak a test, de a lélek is ágynak dől? Tévedés. Ő az, aki csorbittatlan megörzi nevünk nagyságát. Ő az, aki mellett nem vezet le, hanem csak felfelé az út.

— Fiatokra nem gondoltok? Imre sohasem fogja szeretni Halóczy Bertát.

Barna bácsi fütttyentett.

— Szeretem? Attól nem félek. Imre az én fajtam. Szereti ősi nevét, a földjét, a reményeit. Akár hiszitek, akár nem, olyan sikerült házasság lesz ebből, hogy még!...

A következő éjszakán sokáig nem aludtam. Láttam Imrét és a csúf Halóczy-leányt, láttam a kedves ősi házat idegenül, fagyos dermedtségben. Gyermekek voltam, az élet útjait még meg

A meghosszabbított Nagy vihar Oradea fölött

Terminust mindenki használja ki és augusztus 1-ig egyenlíse ki a II-ik félévi díját, hogy az alanti nyeregyek kisorsolásában részveghessen:

1. az ősszel megrendezendő párizsi társasutazásunk alkalmával ingyen vasuti menetjegy Oradeától Párizsig és vissza 4500 lei értékben;
2. 7 napos teljes pensio a vadregényes Gyilkostónál;
3. 5 napos teljes pensio a gyönyörű Püspökfürdőn. (Rádiumos meleg fürdők reuma, köszvény, stb. betegek részére. Euclámfürdő).
4. Fekete Károly festőművész „Naplemente csépléskor” című gyönyörű pasztellképe művészi keretben;
5. Könyvosztályunkból tetszés szerint választható könyvek, 1000 lei értékben.

A sorsoláson a hátralékos előfizetők is részt vehetnek, amennyiben hátralékaikat befizetik és az év végéig előfizetnek.

Ezenkívül a sorsolásra való tekintet nélkül, mindenkinek, aki az év végéig szóló előfizetési díját beküldi, 300 lei helyett 75 leiért (és 10 lei portó) küldjük meg Székfi Gyula: „Bethlen Gábor” című nagyszerű kötetét, sőtétékék művészi vászonkötésben, arany nyomással.

Megbénult a villany- és vízszolgáltatás, mert kiégett három transzformátor. Éjjelig sötétben állt a város. A színház házi-dinamója mellett folyt az előadás

Hétfőn — mint tegnapi számunkban jelentettük, — Oradeán s az egész megyében kánikulai meleg uralkodott. A hőmérő árnyékban 32 C. fokot mutatott s a fülledt, levegőtlen hőségben rengetegen keresték fel a fürdőket. Kévéssel öt óra után, amikor a hőség elérte tetőfokát — mintha fülledt szobára hirtelen ablakot nyitnak — hűvös levegőáramlás indult s hirtelen száguldó viharfelhők borították be az égboltot. Egzengés támadt, a szél ereje percek alatt veszedelmesen fokozódott s az irtózatosszerű vihar és forgószél háromnegyed 6 órakor teljes erővel kilört. A parkokban és sétatereken rettenetes recsegés-ropogás támadt s husz-harmincéves fákat tövestől tépett ki a szél, amely háztetőket sodort, ablaktáblákat szakított le s egymásután döntötte ki a telefon- és villanypóznákat. A Nagypiac téren bódékat sodort magával a vihar s a Nyugler-féle palota bádogtetete-

jét husz négyzetméter területen leszakította.

A villamosmű velencei kerületében lévő transzformátora kiégett s a kidöntött fák és villanypóznák annyira megrongáltak a villanyhálózatot, hogy a rövidzárlat következtében az áramszolgáltatás városszerte megszűnt. A víz-műtelep egyik transzformátora is kiégett, úgyhogy röviddel ezután a vízszolgáltatás is megszűnt. Leállottak az üzemek és megállt a villamosforgalom. Időközben pedig hatalmas zivatar támadt.

Az emberek pánikszerűen menekültek az utcákról s a strandfürdőből, ahol sokezer ember tartózkodott ebben az időben.

Az eső mintegy félóraig tartott s ezalatt a vihar is elcsendesedett. A viharokozta károk azonban csak ezután kezdtek mutatkozni. A ledöntött villanypóznák a rövidzárlatok sorozatát idézték elő, úgyhogy a villanytelepen este 9 órakor már minden gép leállt. A villamosmű nyolc fővonalának felülvizsgálása a késő éjszakai órákig tartott s megállapították, hogy három transzformátor égett ki. A vízszolgáltatás este 11 órakor megindult és felgyultak rövid időre a villanyok is, de az egyes vonalakon állandó zavarok mutatkoztak, úgyhogy percek, negyedórák alatt ismét megszűnt az áram a sötét város felett. A villamosművet megfeszített munkával, csak reggelre tudták minden vonalon rendbehozni.

A városi színháznak külön házi dinamója van s míg az egész város sötétségbe borult, a színház ablakai mögött égtek a villanyok és megtartották az előadást.

Kévéssel 6 óra után értesítették a mentőket, hogy a Gen. Holban (v. Széles-utcai) vashid közelében a vihar feldöntött egy barakot és maga alá temetett egy öregembert. A mentők azonnal kivonultak s az öregembert, aki Mezei Lajos 65 éves kecskepásztorral azonos, a közkörházba szállították. Állapota súlyos.

A rettenetes erejű vihar a szőlőben és a gyümölcsösökben megyszerte tekintélyes károkat okozott.

PÁLYÁZAT

A terebesti (Krasznaterebes) II. tanítói állásra pályázatot hirdetünk augusztus 1-ig. Javadalma 13.500 lei, lakás, egy hold kerti föld haszonélvezete. Német nyelv tudása szükséges. Kántortanítót akadályoztatása esetén helyettesíteni tartozik.

Római Katolikus Egyháztanács.



Amerikai sztrájkolók beszappanozták a vasuti sineket.

Portlandban (Amerika) a sztrájkoló munkások szappannal kenték be a vasuti sineket, hogy így megakadályozzák a közlekedést.

nem próbált, örömtől-bánatról, boldogságról-boldogtalanságról mit sem sejtő bekötött szemű gyermek, de ekkor, ezen az éjszakán megéreztem valamit a jövődő viharok szeléből — és megrémültem tőle.

Imre nem volt az többé, akinek eddig ismertem. Átváltozott az arca, alakja, szeme, szíve, nevetése, hangja. Rideg távolságba szökött előlem. Idegenné lett, mint a szája mellé szögödött mély vonás.

Lóri néni nagyhangon hozta a híreket.

— Halóczy báró hozományul adja Bertának a Klapácsi-pusztát. Ott fognak lakni, amíg nálunk fel nem épül az új kastély. Berta köli magát az építkezéshez, én sem bánom, a régi viharvert ház csakugyan nem méltó keret a fiatalasszony számára...

— És Imrus? — kérdezi anyám csöndesen.

— Boldog! — harsog Lóri néni örömmel.

Nem hittem el. Ha százan, ezren kiáltják úton-útfélen, nem hiszem. Ha nem is látom úgy, mint régen, ha nem kocszom, nem lovagolok vele, nem kiáltozunk versenyt a pusztai széllel, nem nevel rám meghitt, meleg szeretettel, ha átalakult hirtelen számító, rideg, komor utasává az életnek. — nem hiszem, hogy vágyódó örömmel gondoljon Halóczy Bertára.

Anyámnak feltűnt szokatlan, ideges zárkózottságom.

— Mi van veled, Mimi? Miért kerülöd Imrét? Haragszol rá?

Hogyne haragudtam volna! Apró mozaikok csillogó szeméből szövdik az emberi lélek, de hogy egységes, összhangzó legyen, ahhoz a biztos tudás, a meggyőződés összetartó ereje szükséges. Már kételkedtem Imrében.

Kitűzték az eljegyzés napját.

Barna bácsi olvadt a gyönyörűségtől.

— Akár hiszitek, akár nem — pörgette monokliját. — Halóczyban kellemesen csalódtam. Javaslataimat szó nélkül elfogadja, anyagiakban nem fősvénykedik. A báróné már most megosztja féltett családi kincseit Bertával. Elmondhatom, ügyesen csináltuk és az én Lórim a legokosabb asszony.

Valami hajtott, hogy keressem Imrust. Hogy a szemébe nézzek, beszéljek vele. Nem tudtam miért, mit akarok, de nem győzhettem le a belső parancsot.

Az országúton, közel a faluhoz, fogtam el. Csak köszönt és pár futó szó után tovább akart menni. Nem engedtem. Sárga kis lovamon ültem, amely kezes volt, mint a bárány.

— Imrus! — kiáltottam rá. — Megálljon! Nem tegeztem, mint eddig. Hangom se volt szelíd. Szemem villámlott.

— Micsoda játék, amit maga csinál?

Elámult. Lovai békétlen táncoltak kocsija előtt.

— Miről beszélsz, Mimi?

Áthajoltam. Megfogtam a karját.

— Gyáva! — sziszegtem. — Gyáva!

Ha meghalok, se tudtam volna többet mondani. Elvágtattam; nem akartam látni soha többé. Elkeseredett harag, gyűlölség forrt bennem. Egyetlen vonással huztam át mindent, ami Imre volt: barátságot, szeretetet, testvéri jópajtátságot, talán azt a titkos, ismeretlen, de elő, de gyámoltalan, reszkető, bimbózó érzést is, ami úgy születik a gyermekleány szívében, olyan észrevétlen, csöndesen, mint virágzó tavaszon az első, édes álom...

Harmadnap megtörtént a csoda. Barna bácsi haját tépte, Lóri néni sírt, mint a záporosó.

— Ilyen szegény! Ilyen hallatlan szegény!

Soha nem voltam és nem lehetek boldogabb. Álltam a tűző napfényben, mint a szobor. Éreztem, hogyan hatolnak rajtam át a sugarak, keresztül minden csepp véremen, át a szívemen... Tudtam, hogy nincs mit várnom, a kezem üres, a holnap és holnapután elmossa a patak útját, új utakat tör, új medret váj, de nem bántam. Semmi sem érdekelt, csak hogy az egyetlen szót, ami üldözött, elsöpörhettem!

Gyáva? Nem, soha többé!

Kilakoltatja a város a Rimanóczy-szálló és fürdő bérlőit

Leszállították a strand-szekrények árát öt leire. — Ingyen áramot adtak napi egy előadásra Parlaginak Városi szódavizgyárat akarnak felállítani

Az időközi bizottság hétfő délutáni ülésén, napirend előtt dr. Mosoiu Tiberiu polgármester elparentálta az elhunyt Aricescu tábornokot és kijelentette, hogy a város képviselőjében részvesz a temetésen.

A Rimanóczy-bérlők ügye került ismét napirendre. A város ugyanis — mint ismeretes — felszólította a bérlőket, hogy hajlandók-e egymillióst tartozásukat pontos havi részletben kiegyenlíteni, fizetni az esedékes 400 ezer leies évi bért s elvégezni a mérnöki hivatal tervei szerint a tatarozást és javításokat. Minthogy a bérlők kitérő választ adtak, az időközi bizottság most kimondta a bérlők azonnali kilakoltatását. A gazdasági ügyosztály leltárt készít a vagyronról és a város addig házi kezelésben tartja a szállót és a fürdőt, míg árlejtés útján új bérlőt kap a Rimanóczy-komplexum.

A strand-szekrény jegyeinek árát Mosoiu polgármester indítványára 8 leiről 5 leire szállították le.

Clintoc Jenő ny. városi főszámvevő, a

strandfürdő igazgatója két jelentést terjesztett az időközi bizottság elé. Az első jelentésben egy páncélszekrény megvételét kéri, a másik beadványban pedig panaszt emel Magyar Zoltán kabinbérlő ellen, aki gorombán viselkedik a közönséggel és túlzott borraivalokat követel.

Mindkét ügyet háromtagú bizottság vizsgálja felül.

Fogas Iustin, a kulturügyosztály főnöke, előterjesztette Parlagi Lajos szinigazgató kérését, hogy az ingyenáram megvonását ne alkalmazzák vele a még hátralevő szezonnra. Stamatopol, Danca és Sängeorgeanu tanácsosok a kérés teljesítése mellett foglaltak állást, végül dr. Mosoiu Tiberiu indítványára megegyeztek abban, hogy napi egy előadásra ingyenáramot engedélyezzenek a színháznak.

Végül az üzemek egységesítéséről tárgyalva, elfogadták Jonaşcu tanácsos javaslatát, hogy a város szódavizgyárat is létesít a közönségségi üzem mellett.

Éhhalálra ítéelve?!

Mélyen tisztelt Szerkesztő úr!

Az Erdélyi Lapok e hó 17-iki számában olvasom, hogy a város asztalos iparosai között a legjobb uton halad a szervezkedés, hogy érdekeiket megvédjék az iparigazolvány nélküli vállalkozókkal szemben. És 13-án az asztalos iparosok szindikátusa egy ellenőrző bizottságot választott, amelynek feladata lesz a városban végzett asztalos munkákat ellenőrizni, hogy iparigazolvány nélkül bíró iparos végzi-e, vagy sem? S ha nem: akkor fogtak egy kontárt. A bizottság tagjai fényképes igazolvánnyal lesznek elátva, rendőri segítséget is vehetnek igénybe, az ipar nélküli dolgozót kérdőre vonják s állítólag a munkát adónak is kellemetlenségei származnak (?)

A helyzet a legkomolyabban véve, nehéz, sőt tragikus. Én senkit megbántani nem akarok soraimmal és nem szeretném, ha ezekután valaki megtörölne cikket tenni közé valahol, hogy még jobban le legyen taposva, mint ahogy a sors már engem letaposott. Nem is pusztán a magam érdekében szólok, ámbár teszem azt anélkül, hogy valaki kért volna rá, csak az emberséges érzés hozza ki belőlem, hogy mint a hogyan a jó hívő lélek, a mások érdekében szóljak.

Mélyen tisztelt asztalosmester urak! Én kontár vagyok! Már abban az értelemben csak ahogy az iparigazolvány nélkül dolgozókat önk nevezik. De nem a szó valódi értelmében. Ezt azért jegyzem meg, hogy netalán, akik nem ismernek, azt higgyék, hogy én nem tanultam a mesterségemet. Sőt, nagyon is tanultam. A középiskola után a közbeiktatott pofonok mellett tanultam és is, mint önk, mert az asztaloságnál ez úgy ment a segítők és tanulók között. Aztán végeztem két rajztanfolyamot és könyvelői tanfolyamot. És voltam tízévig segéd, utána tizenkétévig önálló butorasztalos mester. Ezután két évig felfüggesztettem az iparomat, mert leszegényedtem s újra talpraállni nem tudtam, mert sokat voltam beteg s a családom is. Szerencse vagy segítség nem volt sehonnán. Tanultam a mesterségem, sőt vérbeli vagyok, mert az apám és nagyapám is asztalos volt. (A fiam, azt hiszem, nem lesz).

Mester urak! Két és fél év óta felfüggesztett iparom sincs és azóta járok önkhez, hogy adjanak nekem munkát. Mindenütt azt mondják, hogy: „csak olcsó fiatalember kell”. Egy régi mester mondta nemrég, hogy neki olyan munkás kell csak, akire rákiabálhat és ha nincs rá szüksége továbbra, hát odébb rughatja.

Mélyen tisztelt és nagyrabecsült közönség, asztalos munkát végeztető olvasó. Vannak emberek testületbe tömörülve, jogokkal felruházva, (a jogot pénzért lehet venni), hogy munkásokat tarthatnak, szakmabeli munkákat vállalhatnak s végezhetnek a közönségnek.

Ezek az emberek egyenként asztalos mesterek. S ismét vannak emberek, akik ugyanazt a mesterséget tanulták, mint az előbbiek, sőt már mesterek is voltak, de tönkrementek, vagy csak eddig mindég, mint munkások éltek az asztalos mesterségből és most hiába járnak folyton az előbbiekhez, hogy munkát kapjanak, nem kaphatnak, mert nincs. Kénytelenek valahol ők ma-

guk munkát vállalni, mert az élethez csak tán joguk van? Mert ezek nemesek munkás kezek, hanem egészben véve állampolgárok is s ha kell nemzet megvédő, fegyverforgató katonák is. Tehát élni van joguk, sőt kell!

És most ezt az éppen hogy csak az életet fenntartó darabka kenyéret akarnák jogokkal és fényképes igazolványokkal felszerelten elvenni az erősebbek a gyengébbektől.

Most kérdelem én a Mélyen tisztelt Szerkesztő urat, a n. b. közönséget és az asztalosmester urakat. Ha én, és mások munkát nem kapunk a mester uraknál és nem szabad a közönségtől sem vállalni s ha így a megélhetésre való mód el van zárva, nem vagyok-e én és mások is éhhalálra ítéelve?

Nem a „kontárok” az okai a nehéz helyzeteknek, hanem ugyanaz a nagy világszerencsétlenség, ami a gyárost, kézművest, hivatalnokot, kereskedőt, urat és szolgát egyaránt sújt.

Ha lesz sok munka talán én sem maradok örökké kontár, akit éhhalálra ítélték.

Varju Imre
volt asztalosmester,
most: munkanélküli kontár.

Kirándulás Simlăul-Silvanieire (Szilágysomlyóra)

Az Oradeai Kolping Sportegylet turista szakosztálya július hó 29-én kirándulást rendez Simlăul-Silvanieire (Szilágysomlyóra). Indulás reggel 5 órakor a Szent László-templom mellől. Erkezés 9 órakor. A Báthoriak ősi városában megnézzük a Báthori vár romjait, a fejedelem által épített templomot, a Magura tetőt és a Citadellát. Vissza este 7 órakor indul a társaság s 11 órakor érkezik meg városunkba. Részvételi díj személyenként 100 lei. Jelentkezni július 25 este 9 óráig lehet a Központi Katolikus Legényegyletben.

A Kolping Sportegylet rendkívüli közgyűlése. A helybeli Kolping Sportegylet július hó 30-án este 9 órakor tartja meg rendkívüli közgyűlését a Központi Katolikus Legényegylet nagytermében, amelyre az egyesület összes tisztviselőit, választmányi és rendes tagjait ezután hívja meg az Elnökség.

BTC kirándulás a csodálatosan szép Menyháza fürdőre. A szezon egyik legszebb és legkellemesebb kirándulását rendezzi meg a Bihari Turista Club folyó hó 29-én Menyházára. Első csoport indulása 28-án délután fél 3 órakor, második csoport 29-én reggel 5 órakor. Részvételi díj 150 lei, tagoknak 130 lei. Egyben közöljük, hogy a szombat délutáni Stana de Valera (Biharfürdőre) való járatunkat állandósítjuk. Indulás szombat délután fél 3 órakor. Részvételi díj 120 lei, tagoknak 95 lei szállással együtt.

Lélekemelő ünnepek a satmari irgalmas nővéreknél

Gyönyörű ünnepek színhelye volt Szent Vince napján a satmari zárda. Fenséges szertartások keretében kapták meg a szerzetesnői szentruhát tízennégyen a jelöltek sorából.

A beöltözötték névsora:

Ambrus Erzsébet M. Angela, Brassay Berta M. Cassilda, Dezső Erzsébet M. Leonilla, Geréb Róza M. Huberta, Juhász Julianna M. Laura, Kind Gizella M. Cherubin, Kocsiss Ilona M. Antida, Lukács Klára M. Melitia, Poszt Mária M. Ludmilla, Soltész Erzsébet M. Irén, Szász Márta M. Fides, Tempfli Emma M. Teresina, Veres Jolán M. Andrea, Véber Erzsébet M. Krisztina.

Nagy hatást keltett s növelte az ünnepi hangulatot tizenöt ezüsfogadalmas és négy aranyfogadalmas nővér fogadalmujtása.

Ezüst fogadalmások:

Agárdy M. Alda, Németh M. Alvéria, Jancsel M. Consortia, Szántó M. Crescentia, Ferencz M. Brigitta, Misuth M. Constantia, Kovancek M. Otília, Kispál M. Hortulána, Landsdorfer M. Kunigunda, Czler M. Sergia, Plank M. Eleonora, Bernath M. Attala, Baják M. Ruperta, Pósz M. Aegidia, Szikora M. Nicerata.

Arany fogadalmások:

Fatrik M. Thaddea, Kökl M. Romualda, Länger M. Chrysantha, Schmiedt M. Aemiliana. Szent Vince napját megelőzőleg tíz napos lelkigyakorlatot tartottak a nővérek.

Erdekessé tette e lelkigyakorlatokat az a körülmény, hogy mintegy száz főnöknő zárando-kolt ide három provinciából, messze idegenből. A főnöknők lelkigyakorlatát Fiedler István püspök vezette.

Főnöknők kíséretében más nővérek is nagy számmal jöttek lelki üdülésre. Ezeknek és velük mintegy kétszáz helybeli nővérek lelkigyakorlatát dr. Scheffler János vezette.

Másnap, Szent Vince napja után kilenc novicia tette le az első szent fogadalmakat a püspök kezébe, vidám, gyermetes lélekkel.

Fogadalmat tettek: Czumbil M. Cirilla, Domokos M. Antonella, Hermann M. Plantilla, Kercsó M. Valburga, Rittli M. Apollónia, Szolomayer M. Alesia, Teley M. Desideria, Török M. Olivia, Thurmann M. Anata.

Azután ült a távozás órája. A jó nővérek könnyes szemekkel bucsúztak egymástól, de lelkükben azzal a boldogító tudattal indultak a további küzdelmek elé, hogy nekik is szól az Ur bátorító szava: „Ne félj kisednyáj, én legyőztem a világot!”

„Komoly harcot vívunk — mondotta egy ezüsfogadalmas nővér — de azért mégis!...”

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

ORADEA (Parlagi-társulat).

Szerdán este 9 órakor: Sárga liliom. Csütörtökön este igen olcsó helyárakkal: A Kék Duna. Erre az előadásra a páholy 5 személyre 100 lei, minden földszinti hely 20 lei és minden erkélyjegy 13 lei. Siessen mindenki jegyet váltani.

Pénteken este 9 órakor premier: Az elveszett levél. (I. C. Caragiale halhatatlan vigjátéka. Dr. Kádár Imre fordításában. Az előadás előtt bevezetőt mond dr. Kádár Imre).

A színházi iroda közleményei:

— Az elveszett levél, vigjáték bemutató pénteken este 9 órakor a színházban. Pénteken este 9 órakor mutatja be a színház prózai együttese I. C. Caragiale hírneves román író nagyszerű vigjátékát, dr. Kádár Imre fordításában és rendezésében. Ez a vigjáték, amely Románia minden színpadán eddig több előadást ért meg, nálunk olyan parádés szereposztásban és fővárosi nivóú előadásban kerül színre, ami csak emelni fogja a darab sikerét. A szereplők lázas izgalommal készülnek a premierre, mert olyan előadást akarnak produkálni, hogy az méltán felvehesse a versenyt a többi nagyvárosi előadással. Az elveszett levél péntek esti előadása előtt dr. Kádár Imre a darab fordítója mond bevezető beszédet. Az előadást rendez helyárakkal tartja meg a színház. Jegyek már kaphatók erre az ünnepi előadásra.

Előfizetőink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a Püspök-fürdőbe kedvezményes jegyek a kiadóhivatalunkban kaphatók

Az egyetlen átfogó könyv a mai Európáról

ARADI ZSOLT

AZ EURÓPAI FORRADALOM

című legújabb műve.

(A mai Európa politikai, gazdasági, világnézeti mozgalmái).

A német forradalom, a francia átalakulás, a dunavölgyi kérdés, a fasizmus, Oroszország, a külön angol világ, a Baltikum, a Balkán, a kisebbségi kérdés, az európai zsidókérdés, a konferenciák, az európai fiatal-ság, az európai katolicizmus stb. összefoglaló rajza.

Ara: 70 lei és portó

Kapható az ERDÉLYI LAPOK könyvosztályánál.

Kiélesedett a helyzet az öreg liberálisok és a fiatal párttagok között

— Az ellentétek sok gondot okoznak Tatarescunak —

Bucuresti. Saját tud. A Dreptatea szerint a kormány helyzete egyre súlyosabb. Az öreg liberálisok s a párt fiatal tagozata között egyre jobban kiélesedik a helyzet; a túlnyomó erőt ugyan a fiatalok képviselik, de Tatarescu a bankérdekeltséget sem fordíthatja maga ellen, amit viszont a párt öreg tagjai tartanak kezükben.

Sassu miniszter és Strunga államtitkár között már teljesen kiéleződött a viszony, de mindenütt ugyanez a helyzet, ahol idősebb miniszter fiatalabb államtitkárral működik együtt.

Bratianu Dinu már régebben észrevette, hogy Tatarescu és a fiatal liberálisok ki akarják emelni az elnöki székből, de jóelőre gondoskodott arról, hogy a pártbankfedezetet

kellőképpen ki tudja használni.

Mirto és Tilea el kell, hogy hagyják pártjukat (?)

Bucuresti. Saját tud. Az Epoca közlése szerint Mirto és Tilea helyzete teljesen lehetetlenné vált a nemzeti-parasztpártban és Madgearunak a Skoda-bizottság előtt történt meghazudtolása miatt kénytelenek kilépni a pártból.

Beszámolt Tatarescu párizsi utjáról.

Bucuresti. Saját tud. A minisztertanács reggel 8 órakor vette kezdetét. Tatarescu miniszterelnök párizsi utjáról számolt be. A minisztertanácsról nem adtak ki hivatalos közleményt.

Halálos ítéletre ült össze az osztrák tartományi törvényszék rögtönítélő bírósága

Bécsből jelentik: A tartományi törvényszéken kedden délelőtt 10 órakor ült össze először a rögtönítélő bíróság, amely — mint ismeretes — csak halálos ítéletet hozhat. Az első főtárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg. A rendőrség már a kora reggeli órákban megszállta a törvényszék épületét.

A vádlottak padján Gerl József és Am-

böck Rudolf köztársasági védőúrságbeliek ülnek, akik Herzner rendőrőrmestert súlyosan megsebesítették és bombamerényletet akartak elkövetni a dunaparti vasutvonal mellett. Akkor tartóztatták le őket, amikor a pályatesten a pokolgépet akarták elhelyezni. Az általuk megsebesített őrmester két napig élet-halál között lebegett, de állapota már kissé javult.

Bulgária ismét tárgyalásokat kezd Szovjet-Oroszországgal a rendes kapcsolatok felvételére

Szófiából jelentik: Batalov Koszta bolgár külügyminiszter hétfőn közölte az idegen hatalmak követivel, hogy Bulgária ismét fölveszi a Szovjettel a külképviseletre és gazdasági kapcsolatokra irányuló tárgyalásokat. Erre vonatkozólag Szovjet-Oroszország és Bulgária istambuli követei vasárnap megbeszélést folytattak.

Még nem tisztult ki a francia kormányválság

Párizsból jelentik: Parlamenti körökben általában bizakodó a hangulat Doumergue döntőszavának eredményessége tekintetében. Több különféle találgatás és feltevés között, lehetségesnek tartják azt is, hogy Doumergue esetleg visszaadja Tardieunek a szabad elhatározás jogát.

Párizsból jelentik: Barthou francia külügyminiszter hétfőn fogadta Savel Radulescu külügyi államtitkárt és Rosenberg szovjetügyvivőt.

A postások nyelvvizsgálója Timisoarán

— Kedden megkezdtek a szóbeli vizsgákat —

Timisoara. Saját tud. Kedden reggel kezdődött meg az I. számú postahivatal egyik irodájában — amelyet erre a célra kiürítettek — a postai tisztviselők szóbeli nyelvvizsgálója. Már a kora reggeli órákban nagy tömegbe verődve álltak a jelentkezők a főposta épülete előtt.

Közvetlenül a vizsgák megkezdése előtt munkatársunk beszélgetett a vizsgabizottság tagjaival. Kijelentették, hogy az írásbeli eredményéről nem nyilatkozhatnak. Annyit azonban beismertek, hogy a nagy meleg befolyásolta úgy a vizsgázókat, mint a vizsgáztatókat.

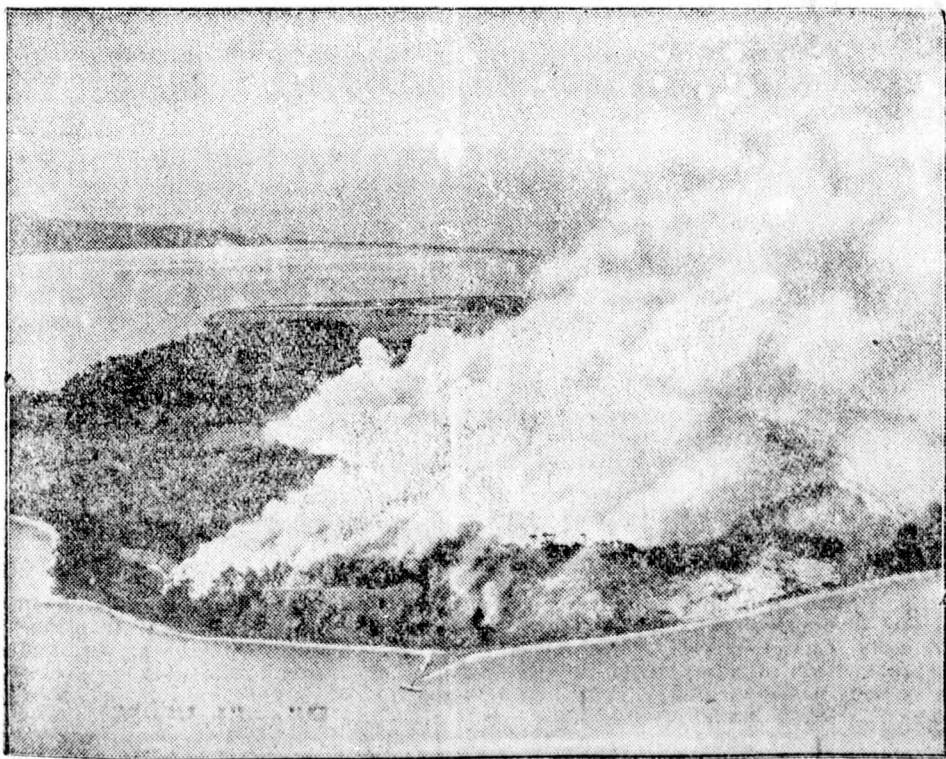
Közel hétszázán jelentkeztek a szóbeli vizsgára. Egyenként kerülnek sorra. A szobában nincs senki más, csak a bizottság és a vizsgázó. A vizsgák tehát nem nyilvánosak. Hogy miért nem, azt a bizottság tagjai sem tudják megindokolni.

Naponta 100—120-an vizsgáznak le. A főposta kapuján ki van függesztve a sorrend. Az elsők között van 13 devai, 32 aradi, 1 radnai, 1 hunedoarei (vajdahunyadi), 15 oradeai, 3 satmari, 5 sighetli (máramarosszigeti), 5 tgmuresi (marosvásárhelyi) és számos bánásági sági.

A feltett kérdésekről a vizsgázók elmondták, hogy nagyrészt szakmába vágó kérdéseket kaptak. Mint például: Beszéljen a postai inkasszóról. Milyen bélyegek vannak forgalomban és milyen színűek? Mi az első teendője, ha a hivatalába megy?

Egy-egy vizsga öttől tíz, tizenkét percig is tart. Élénk derűtséget keltett, amikor az egyik hőlgyvizsgáló elmondta, hogy tőle azt kérdezték, hogy miért nem megy férjhez. A kint várakozó szurkolók szerint az ilyen kérdések a legjobbak, mert sokat lehet róla beszélni.

Az első vizsgázó Dalay Aladár és Biró Ver. cel devai postatisztviselők voltak. A déli órákban több oradeai is került a vizgáztató bizottság elé.



Égő sziget.

Az angol Brownsea (Island) szigeten. — amely az állatoknak és madaraknak valóságos paradicsoma volt — erdőtüz keletkezett. A tüzteljesen elpusztította az egész erdőséget és a 12 lakó házat.

Schütz Antal dr. :
ISTEN
 a történelemben
 10 előadás
 Ára 110 lei.
 Kapható: Könyvosztályunknál.

A BOLSEVISTA OROSZORSZÁG

Irta: BLESZCZYNSKI TADE mérnök

IX.

Minden országban meg van az ivás sajátos jellege: a francia „per capita” fogyaszt a legtöbb alkoholt, de a bort különféle étvágygerjesztő mértékkel fogyasztja és sajátos módon ritkán issza le magát. A német a sört konyakkal szokta élni, de mértéket tud tartani. Az oroszok a százalékos alkohololdatok fogyasztásában messze elmaradnak a nyugateurópai államok mögött, de aztán a liszta alkohol fogyasztásában senki sem hasonlítható hozzájuk. Így volt ez a letűnt cári uralom alatt s ezen nem változtattak a mostani urak sem.

Beismerem, hogy egy kis megmagyarázhatatlan rokonszenvet érzek az orosz illuminált emberrel szemben. Ha még a mértéket egészen túl nem haladták, szellemesek, vigak és senkitől sem félnek. Evvel a rendes orosz polgártól teljesen elütnek. Az orosz villamoson, ha „kellőké” van az ember öltözve és nincs sietős utja s szagló készüléke abstraháló képességgel bír, nagyon kellemesen el lehet szórakozni, ha az utasok közt olyan is akad. (s ez igen gyakran akad), aki felöntött egy kisít a garatra. Egy alkalommal már késő este utaztam kevés utasu villamoson. Egy eléggé jól öltözött, jókedvű ember azt magyarázta, hogy sietős az utja a Baltik állomás felé, a villamoson pedig az ellentétes irányban fekvő, a nagy város végén levő Ozicchiev végállomáshoz közeledett. Mulattatta az egész társaságot, még az egész hivatalos személy, a kijáratnál álló nőkonduktor is megfeledezett hivatalos pozíciójáról s majdnem a megszakadásig nevetett. A végén őszinteségi rohamában elkezdte az államot szidni. Kritizálta a bolsevikieket s egyáltalán nem zavartatta magát, mintha csak valamely nyugateurópai antibolsevista propaganda gyűlésen lett volna. Midőn egy utas, bizonyosan párttag, már elérkezettnek látta az időt a közbelépésre és a túl őszinte embert nyakon ragadta, bekíséréssel fenyegetve, az szükségesnek látta magát minden kellemetlen következményektől bebiztosítani. Ez sikerült is neki. Villámgyorsan rosszulletű tünetek jelentkeztek rajta.

A megállótól a lakásomig még szép utat kellett megtennem, de a változatosság különféle neme élénkítette meg azt, hogy hosszúnak ne tűnjék fel. Időnként fel-felbukkan egy-egy bizonytalan léptű polgár, mások meg nem vetve számot a téli idő mostohaságával, az útszélén hevertek. Az egyik kocsmá előtt túl élénken disputáló csoportot ver szét a lovasrendőr, jókor jött, mert már egyesek kezében bizonyos acélpengék villogtak, erősebb

érvelés céljából

Egy téli alkonyatkor kocsmá előtt vitt el utam. Csontokig ható szél fújt Szibéria felől. Velem szemben jött egy rendőr, fülvédője gondosan leeresztve s hatalmas, bokáig érő bundájából csak a feje, keze és a lábfeje látszott ki. Időnként elég finoman meg-megrugdosott egy-egy heverő itást, meg akarva győződni róla, hogy van-e benne még élet. Mikor egy vonalba jutottunk, felsegített egy, a lábát még használni tudó paralitikust s felém fordulva, mintegy magában beszélve motyogta, hogy a többi nem érdemes hollygatni, mert tulságosan erőt vett rajtuk a tehetetlenség. Ugy látszik, azt gondolta, hogy pártbeli ember vagyok, mert bár nem voltam burzsujmódra öltözve, mégis jobban, mint a munkások általában. A támogatást hálálándó s igazi őszinteségre ritka alkalmat felhasználó félrebeszélő ember pedig a magáét motyogta, szidta az államot, a szövetkezést s a pálinka drágaságát s egyszerre csak ditirambokat kezdett zengedezni kissé kiérezhető zenei aláfestéssel a Rimzskavo dicsőségére, aki már jön nyugat katonái élén, hogy rendet teremtsen. Egy kis távolságból visszatekinttem. A segélynyújtó és a segélyezett megegyeztek. Az utóbbi ki nem számított zuhanással terült el a földön, az előbbi pedig egyedül folytatta útját.

Szovjet-Oroszország akadémikus antialkoholista küzdelmét legáltalában ez a kétszínűség jellemzi.

Öregek és fiatalok.

Majdnem minden oroszországi utazónak megkapta a figyelmét az a szembeszökő jelenség, hogy Oroszország polgárai két nagy táborra oszlanak: a letűnt világ embereinek s az új állam polgárainak táborára. Minden más társadalmi vagy pártrétegződés ehhez a felosztódáshoz képest másodrendű szerepet játszik. Az előbbi osztályhoz azok tartoznak, akik az októberi forradalom alkalmával még nem léteztek, vagy legalább is a pályák világában éltek napjaikat, az utóbbiakhoz azok, akik akkor már legalább is az ifjúévek öntudatosságával szemlélték a bolsevista világ kialakulását.

A kivétel erősíti a szabályt alapelvek alapján állíthatjuk, hogy a letűnt uralom emberei, tartozhatott az bármely osztályhoz, fájdalommal és ellenkezéssel sodródik a mai államélet medrében, az új generáció azonban már másképpen érez. Ezért a vezetőség az új emberekre építi jövőjét, s az öreg generációkat, mint „quantité négligable”-t kezeli s türemetlenül várja az eltűnésüket.

Nézzük előbb egy kissé a forradalom előttiek, tehát a harmincan felüliek életét.

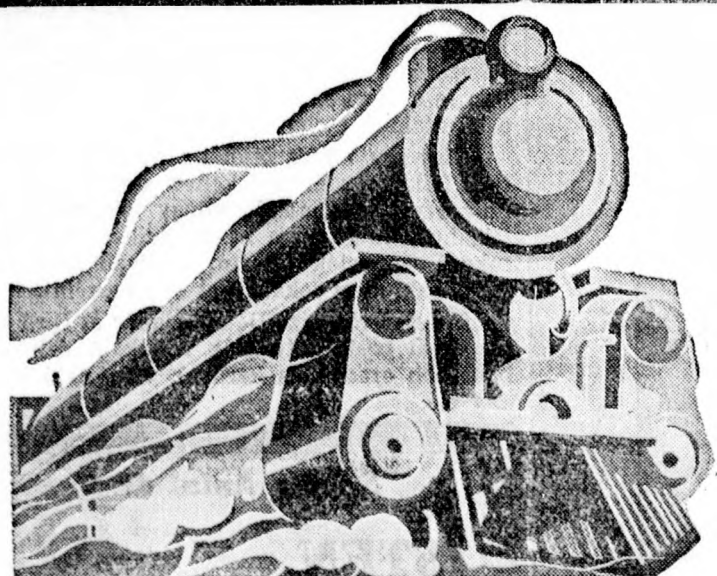
A letűnt kor emberei.

A volt arisztokraták, az udvar emberei és nagybirtokosok majdnem kivétel nélkül nyomorult és nyomorgó életet élnek. „Lysenyec”, — kiváltságtól, minden jogtól, s ami a legfontosabb, minden munkalehetőségtől „megfosztott” — jelzővel illetik őket. Pedig a munkalehetőségtől való „megfosztottság” egyenlő Oroszországban az életlehetőségtől való „megfosztottsággal”, mert „aki nem dolgozik, nem is ehetik”. Aki megtudta uszni a forradalmat, úgy hogy egy kis szobába átmentette mülkinccseit, azok eladásából tengeti életét. Érdekes tapasztalatot szereztem a legmagasabb osztályba tartozó hölgyekről, akiknek férjüket leg-többnyire agyonlőtték. Ezek a „világdámák” majdnem kivétel nélkül oly elhagyatottságban s hajmeresztő piszokban élnek, hogy az ember valósággal beleborzong. A férfiak, akik valami vezető állást töltöttek be, a rendszer éle- sebb menetének az első áldozatai, az ő pusztulásukat tervszerű tizedelési rendszer is elő- segíti.

A „letűnt világ” szerencsétlen hajótöröttjei az új kurzuslendületek első áldozatai. Pedig ezek az emberek törekednek becsülettel dolgozni. Igaz, nem a gyárakban, vagy közhivatalokban való elhelyezkedés az ő munkalehetőségük álma; úgy szeretnének dolgozni, hogy minél kevesebbet érintkezzenek az emberekkel, s így minél kevesebb vexaturáknak legyenek kitéve. Ismertem a volt cári gárda két tisztjét. Az egyik Siemjenovszki ezred generálisa. „Lentargin” elnevezésű bódében cigarettát árult. Szerencsés volt. Békés munkát talált. Régi ismerőse bemutatta nekem egyszer, de csak messziről. Feltettem kényerét s ép ezért nem akartam megismerkedni vele. Hiába volt minden óvatosság, 1931 telén agyonlőtték; ez volt a sorsa a volt Siemjenovszki ezred összes tisztjeinek. Hivatalosan az volt a bűne, hogy „gazdasági kémkedést folytatott”.

A fentemlített ezred egy másik magasrangú tisztje, aki igen képzett ember volt s akinek barátságát kitüntetésnek vettem, arra kéri, hogy alkalmazzam őt, mint a gyár éjjeli őreit. Akkor azonban, mikor a kérést hozzám intézte, ez lehetetlen volt. A helyi szovjet szigoruan megtiltotta minden alkalmazást, amit nem a szakszervezet jelölt ki. A munkástanács s helyi pártvezetőség pontosan örködött az intézkedés betartása felett. Kiszemelt pártfogoltam az 500 leies havi fizetésnek megfelelő éjjeli őrségre nem volt méltó, mert multja miatt megbélyegzett ember volt, a választások alkalmával nem volt szavazati joga; ez nem nagyon bántotta, de legalább a száraz kényerét szerette volna megszerezni s nem kapott engedélyt a foglalkozás ellátására. Röviden kérelme után letartóztatták s kivégezték.

(Folyt. köv.)



Az „Erdélyi Lapok” őszi nagy társasutazása

PARIZS-ba és LISIEUX-be

Utirány: Oradea — Budapest — Wien — (Svájcon át) Párizs, Lisieux Párizs — Strassbourg — München — Bécs — Budapest Oradea.

Indulás: 1934 augusztus 27-én hajnali 1 óra 30 perckor Oradeáról.

Látványosság: Bécsben: a Burg, a Stefans-Dom, Prater, Schönbrunn, stb. Párizsban: Notre Dame, Madleine, Pantheon, Louvre, Quartier Latin, Sorbonne, Opera, Trocadéro, Dúdkalkupa, ismeretlen Katona sírja, Eiffel-torony, Invalidusok temploma, Monte-Martre, Sacré Coeur, Képviselőház, Quai d'Orsay, Champs-Elysées, Place de la Concorde, Rivoli, Versailles, Trianon, stb. — Lisieuxben: Kis szent Teréz földi életének színhelye. — Münchenben: Királyi palota, Deutsches Museum, Frauenkirche stb. — Egyéni utlevél szükséges, kétszeri magyar, kétszeri osztrák, egy francia és egy német vízummal ellátva. A vízumokat a fél kívánságára és költségére készí- gesen beszerzi kiadóhivatalunk.

Egyéni utlevél szükséges. Részvételi díj fejenként 10950 lei, amely összegről 3000 lei jelentkezéskor, 3000 lei augusztus 1-ig, a fennmaradó 4950 lei legkésőbb augusztus 10-ig utazási osztályunknál lefizetendő. A 10950 leiben bennefoglalatik: gyorsvonati jegy oda-vissza, teljes ellátás elsőrendű szállódban, elsőrendű étkezés Bécsben (1 nap), Párizsban—Lisieuxben (5 nap), Münchenben (1 nap). A vasúttól való be- és kiszállítás díja Bécsben, Párizsban, Münchenben, ugyanott autókarral látványosságok megtekintésére Versailles kirándulás költségei a programba vett látványosságok és múzeumok belépti díjai.

Jelentkezési határidő augusztus 1.

H

Központi
Oradea, Str
ELŐFIZETÉSI ARAK
Magyarországon: Egy
Egyes száma ára 2
Postatakarékpeziat

Felelőszerke
Clujj szerke
Cluj, Piz

Kéziratok me
Csakis vázashoz

Zürichi zárle
don 15.47 egyne
71.70, Milánó 26
207.60, Berlin 119
ga 12.47, Varsó
restli 305.

A CFR valuta
tik: A CFR a kü
mát folyó évi a
lyal a következ
255, francia fran
frank 32.60, belg
dólar 167.60, né
69, csehkorona 4
rona 27.35, dán 1
19.20, drachma 1
schilling 23.75 lei

Mária kirá
Szombaton dél
királyné. Az an
gépkoosin kimer
ba, ahol egy het

Szovjet re
délőlött a Chise
repülőgép előb
visszafordult és
ismét. Az ügyb
— a román kor
jethet.

* **Felvétel ta**
divásárhelyi) rón
gimnázium IV. é
fel az igazgatósá
is van, ahol a t
születnek s mé
Jelentkezők tan
nek a román és
nelem-, földrajz
tel iránti kérés
benyújtani a kö
bizonyítvány, ke
sági- és újraoltá

Kommuni
tek le Bessa
tud. Kommunis
le a besszarabia
fogtak egy Jaco
akart szokni
országba. Jaka
GPU szolgálatá
sal jött Román
kommunista ké
bura Boris és P
működik. A ké
letartóztatták.
utast és több m
Megállapították
katonai termés
nyolceszor küld
letes jelentést.

Összeütköz
tik: A Lago di
ban egy éles ut
másha rohanat. H
nyebben sebesül

Az Ecsedi-l
miatt nem tud
károly). Saját
ismertették a C
és ott működő
sát, amelyet a
ügy oldott meg
tot véglegesen
értelmében a t
natosítani kelle
még ez idő szer
vény rendelkez
társulatnak mé
tözködésköltsé
mindaddig Care
kelet, ameddig
az átköltözés k
amíg a tisztvis
mag nem kapja

HIREK

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldon: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 13 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postakártyaképfizetési csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felkészítők: **PEREDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **Dr Sulyok István**

Cluj, Piaşa Unirii 13. — Telefon 902.

Kéziratokat nem ösztönk meg és nem adunk vissza.

Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Zürichi zárlat. Párizs 20.22 egyenyeved, London 15.47 egyenyeved, Newyork 306.87, Brüsszel 71.70, Milánó 26.30, Madrid 41.90, Amszterdam 207.60, Berlin 119.35, Bécs — schilling 57.30, Prága 12.47, Varsó 57.97 fél, Belgrád 700, Bucureşti 305.

A CFR valutaárfolyamai. Bucureştiből jelentik: A CFR a külföldi valuták hivatalos árfolyamát folyó évi augusztus 1-étől kezdődő hatállyal a következőképpen állapította meg: dinár 2.55, francia frank 6.70, svájci frank 33.16, aranyfrank 32.60, belga frank 4.75, belgas 23.85, aranydollár 167.60, német márka 40.30, holland forint 69, csehkorona 4.20, norvég korona 26.85, svéd korona 27.35, dán korona 23.85, olasz lira 8.95, török lira 81.15, fontsterling 518, leva 1.25, zloty 19.20, drachma 1.07, aranypengő 29.60, osztrák schilling 23.75 lei.

Mária királyné Brasovban. Saját tud. Szombaton délelben Brasovba érkezett Mária királyné. Az anyakirályné a délutáni órákban gépkocsin kiment a bradi (tölelvári) kastélyába, ahol egy hetet fog tölteni.

Szovjet repülőgép tünt fel vasárnap délelőtt a Chisenev-környéki falvak felett. A repülőgép előbb Chisenevnek tartott, majd visszafordult és szovjetterület fölött tünt el ismét. Az ügyben — hivatalos jelentés szerint — a román kormány jegyzéket intéz a Szovjethez.

*** Felvétel tanítóképzőbe.** A tg.-sácuesci (kézdivásárhelyi) római katolikus tanítóképzőbe a gimnázium IV. osztályát végzett tanulókat vesz fel az igazgatóság. Az intézet mellett internátus is van, ahol a tanulók gondos felügyeletben részesülnek s mérsékelt díjért ellátást nyernek. Jelentkezők tanév elején felvételi vizsgát tesznek a román és magyar nyelvből, román történelem, földrajzból és mennyiségtanból. A felvételt iránti kérést az intézet igazgatóságához kell benyújtani a következő mellékletekkel: születési bizonyítvány, keresztlevél, iskolai-, állampolgársági- és újraoltási bizonyítvány.

Kommunista kémszervezetet lepleztek le Bessarabiában. Bucureşti. Saját tud. Kommunista kémszervezetet lepleztek le a besszarabiai hatóságok. A határőrök elfogták egy Jacob Alexew nevű egyént, aki át akart szökni a Dnyeszteren Szovjet-Oroszországba. Jakab Alexew bevallotta, hogy a GPU szolgálatában áll és azzal a megbízatással jött Romániába, hogy felülvizsgáljon egy kommunista kémszervezetet, amely Gamba-bura Boris és Paul nevű egyének vezetése alatt működik. A két testvért a vallomás alapján letartóztatták, de rajtuk kívül még két vasutast és több más egyént is őrizetbe vettek. Megállapították, hogy a kémszervezet főként katonai természetű dolgokat kutatott s tizen-nyolcszor küldtek Szovjet-Oroszországba részletes jelentést.

Összeütközött két villamos. Rómából jelentik: A Lago di Maggiore partján lévő Pallanzában egy éles utkanyarulatban két villamos egymásba rohant. Harminc súlyosan és kilenc könnyebben sebesült utast kórházba szállítottak.

Az Ecsedi-láp lecsapoló társulat pénzhiány miatt nem tud Sätmarra költözni. Carei. (Nagykároly). Saját tud. A közelmúltban részletesen ismertettük a Careiben (Nagykárolyban) létesült és ott működő Ecsedi-láp lecsapoló társulat sorát, amelyet a földművelésügyi miniszter végül úgy oldott meg, hogy ezt a nagymultu társulatot véglegesen Sätmarra helyezi át. A törvény értelmében a társulatnak haladéktalanul fogadatosítani kellett volna az átköltözöködést, de még ez idő szerint nincs kilátás arra, hogy a törvény rendelkezésének eleget tehessen, mert a társulatnak még annyi pénze sincs, hogy a költözöködés költségeit fedezhesse. A társulat tehát mindaddig Careiben (Nagykárolyban) fog székelni, ameddig a földművelésügyi miniszterium az átköltözés költségeit nem előlegezi, illetve amíg a tisztviselők hátralekös járandóságait meg nem kapják.

Eljegyzés. Veres János és Pernyész Ilonka jegyesek. Oradea.

Ha felrobban a tiltott halászbomba... Rómából jelentik: Toronto környékén, Ulsano halászfalucaiban egy halászok által tiltott halászás céljaira gyártott dinamitbomba felrobbant, amikor Cezario nevű halász feleségével és három fiával a halászszerzőmókat igyekezett rendbehozni. A robbanás következtében Cezario háza és a szomszédház rombadólt. Cezariot és két fiát holtan húzták ki a romok alól. Felesége és harmadik fia életveszélyes sérüléseket szenvedett. A szomszédház tulajdonosa, annak felesége és leánya is életét veszítette.

A fehér frakk az új angol divat. Londonból jelentik: A walesi herceg Silshamban egy ünnepségen fehér frakkban jelent meg. Kijelentette, hogy a forró napokban állandóan fehér ruhában fog járni és legközelebb fehér szmokingot csináltat. Angliában rövidesen elterjed az új divat.

Kifosztottak egy trafikot. Oradeán kedre virradó éjjel a Mosoiu táborkok (volt Mezei Mihály) utca 6 számú házban, a padlásról a menyezeten vágott részen betörték Salamon Sámuel trafikjába és huszezer lei értékű dohányárut elvittek. A kár biztosítás útján megtérül. A betörőket nyomozzák.

Az amerikai nők rádiumajándéka. Párizsból jelentik: Azt az egy gramm mennyiségű rádiumot, amelyet az amerikai nők ajánlottak fel Madame Curie emlékére, a párizsi Sorbonne-egyetem kapta meg azzal a feltétellel, hogy a rádiumot Madame Curie leányának, Iréne Curienek a rendelkezésére bocsássák, ha neki kísérleti célokból szüksége lenne rá.

A megröült vasutas felgyújtotta a tehervonatot. Brasov. Saját tud. A kora reggeli órákban a szolgálatot teljesítő Iiescu Constantin 32 éves vasuti forgalmista megröült. A szerencsétlen ember rohamában felgyújtotta az éjjeli tehervonatot kocsiját, amely fűrészáruval volt megrakva és amely rövidesen leégett. Iiescut elmekórházba szállították.

*** Gyomor- és bélbántalmak,** hasüregbeli vérpangás, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szivszorulás, rémes álmok, ijedtség, általában rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik.

Budapestben letartóztattak egy erdélyi valutacsallót. Budapestről jelentik: Mintegy hat hónappal ezelőtt különféle valutaüzérkedés miatt a rendőrség letartóztatta Hartmann Andor cluj-i illetőségű, rongyszedő ügynököt, aki a valutakihágások egész sorát követte el. Hartmann zsebében már elfogatásakor több idegen névre szóló utlevelet találtak, amelyeknek eredetére nézve nem tudott elfogadható magyarázatot adni. Megállapítást nyert, hogy Hartmann zugkávéházakban utleveleket vásárolt össze, hogy azok alapján a nemzeti bank által engedélyezett 50 pengő értékű valutát beszerezhesse. Az ügyben folynak a tanukihallgatások.

Teherautó és taxi karambolja. Bucureşti. Saját tud. Hétfőn délelőtt az Eforia-Constanta utvonalon egy teherautó belefutott egy autó-taxiba, amely az árokba borult és három utasa súlyosan megsebesült.

Sebők Imre dr

Öt világrészen keresztül

utirajz, Erdősi Károly előszavával.

Ara 125 lei és portó.

Öt világrész csodái, káprázatos szépségek, lüktető élete domborodik az olvasó elé ebben a könyvben. Az ifjuság számára írta Sebők Imre, a nyitott szemű, tudni vágyó ifjuság számára, amely mesteri vezető segítségével ismeri meg a világot ezen a könyvön keresztül. — Felnötteknek is értékes, szórakoztató olvasmány. Eredeti helyszíni fényképfelvételek gazdagon illusztrálják a kötetet, amely a Szent István Társulat kiadásában már a harmadik kiadást érte meg.

Kapható KÖNYVOSZTÁLYUNKBAN.

Feljegyzések

A Frankfurter Zeitung, amely a III. birodalomban kivételes elbánásban részesült s változatlanul a német-zsidó szellemiség képviselője maradhatott, egyik közelebbi számában (VII.—18.) rendkívül érdekes szemlélet tart az angol liberalista szellem lassu alkonyodása felett.

„Az individualizmusban — mondja a beszámoló — az angol ember egyszerűen az isteni rend zálogát látta s tűzfészeknek tartott minden országot, amelyet nem hatott át ez a szellem... Amikor a háboru előtt a porosz militarizmust angol részről állandóan vádakkal illették, tulajdonképpen sohasem a szorosan vett hadsereget értették, hanem elsősorban a németek szervező szellemét, amelyet annál inkább gyűlöttek, mert világhatalmi helyzetek fenyegetését láttak benne... A laissez-faire erkölcsi követelmény volt. Anglia számára mindaddig, amíg kilátása volt arra, hogy a világ legfőbb szállítója — ő maradjon. Most azonban kezd belátni, hogy egyedül a liberális individualizmussal nem megy semmire...”

Mi közünk van azonban nekünk, erdélyi magyaroknak ezekhez a távoli dolgokhoz, amelyek az angol szénbányák termelésének megrendszabályozásáról szólnak, meg jó néhány hajógyár lerombolásáról, hogy a többiek eredményesebben termelhessenek?

Ezekhez a jelenségekhez természetesen vajmi kevés a közünk. Annál közelebbről érint azonban bennünket az, hogy az erdélyi magyar társadalom rátér-e végre hitelszükségleteinek, elsőrendű fogyasztásának, mezőgazdasági és kézműves termelésének céltudatos megszervezésére! Hogy belátjuk-e valahára: a szövetkezeti mozgalom nem pusztán párhuzamos lehetőség, hanem gazdasági boldogulásunk és kulturális fejlődésünk egyetlen útja.

Az egész magyarság, az erdélyi pedig különösképpen a pénzüralom korszakának csak hátrányait érezte. Vadászterület volt, anélkül, hogy vadászai lettek volna. A gazdasági szervezkedés általában, a szövetkezeti pedig különösképpen azt jelentené, hogy ezeket a területeket a magyar társadalom ezután közös munkával a maga hasznára, fiainak boldogulására akarja művelni!

A távoli angol példa pedig arra jó, hogy megmutassa: nemcsak a maga érdekében cselekszik, ha így tesz, hanem a világ fejlődésének útjében lépked. (Skin).

Kommunista plakátok a főváros utcáin. Bucureşti. Saját tud. Hétfőre virradó éjszaka a külvárosokban ismeretlen tettesek a következő szövegű plakátokat ragasztották ki: „Le a fasiszta diktatúrával! — Eljen a vörös segély!” A rendőrség nyomozza a plakátok kiragasztóit.

Sikkasztó ügynökök. Az oradeai ügyészségen Altmann Cecília, a „Cehoslovaca Ablakredőny és Textilüzem” tulajdonosnője félmillió lei elsikkasztása miatt feljelentette Ungár Bertalan és Fogel Jakab nevű két ügynököt, akiket Sighetből (Máramaroszigetről) fogadott fel. Elmondja feljelentésében, hogy rovancsoláskor jött rá az ügynökök sikkasztásaira s ugyanakkor megtudta, hogy a két ravasz ügynök az iparhatóságnál hamis uton okiratot szerzett, hogy ők a cégnek társtulajdonosai. A két sikkasztó lakását még nem tudják s ellenük kedden elrendelték az országos körözést.

Korszakalkotó magyar találmány. Szegedről jelentik: Czékus János Dorozsma-kistemplom tanyai malomtulajdonos és Kovács Lajos szerelő feltalálták a mobil-fagázzal való motorhajtást. A motor tulajdonképpen átalakított Fordson-traktor, amelyre generátort szereltek fel. A traktor üzemköltsége napi 15 óras munkaidő mellett 6 pengő 75 fillér s már hetek óta huzza tanyáról-tanyára a 42 mázsás cséplőgépeket s hajtja a cséplőgépet.

A fürdés halottja. Satmar. Saját tud. Hétfőn délután Rigó József 29 éves munkás két barátjával együtt fürödni ment a villanytelep mögött elterülő népstrandra. Alighogy beugrott a vízbe, elmerült. Holttestét két óra múlva találták meg a Vajnai strandon. — Jelentették, hogy hétfőn fürdés közben elmerült és eltűnt Mihok Joan falpariskolai tanuló. A hollételet órák muva a partiravetelle a Szamos, a Jelenik strandon.

Dunaalmáson másodsor virágzanak a meggyfák és az almafák. Dunaalmásról jelentik: Az idei szeszélyes és korai nyár sokhelyütt másodvirágzásba borította a gyümölcsfákat. A legújabb közlés szerint a dunaalmási kertészeti iskola kertjében virágzanak a meggyfák és almafák és az utóbbiak teljes virágzásban diszlenek s remény van második almatermésre is.

* **A szenvedő, beteg nőket** reggel éhgyomor-ra egy kis pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz 2-3 óra alatt könnyű, lágy bélkiürüléshöz segíti és ezáltal igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Tanoncotthon és munkásfürdő felavatás. Brasov. (Brassó). Saját tud. Vasárnap délelőtt avatták fel ünnepélyesen az új braszói (brassói) iparos tanoncotthont és a munkásfürdőt. Ugyancsak vasárnap délelőtt helyezték el a Berthelot-teren a betegsegélyző építendő épületének alapkövét. Mind a két ünnepélyen résztvett Nistor munkügyi miniszter, aki beszédet is mondott.

Szörmét csempészett a török konzul. /stambulból jelentik: Az odesszai török konzul poggyászában a vámisztviselők 100 ezer török font értékű csempészett török szörmét és ékszereket találtak. Később a konzul lakásán megejtett házkutatás során további csempészett árukat foglaltak le. A konzult bíróság elé állítják.

Sok tanulságos, egész életére kiható élményben lesz része, ha résztvesz augusztus 27-én Oradeáról induló Párizs-Lisieux-i társasutazásunkon. Időtartam: 12 nap. Utirány: Oradea-Budapest-Bécs-Párizs-Lisieux-Párizs-München, (esetleg Oberammergau)-Bécs-Budapest-Oradea. Elsőrendű étkezés, elsőrendű szállodákban. Szakszerű rendezés. Menet Svájcban, jövet Németországon át. Egyéni utlevél szükséges vizumokkal, amelyek a jelentkező által és költségére szerzendők be. Résztvételi díj személyenként 10950 lei. Jelentkezési határidő augusztus 1. Erdélyi Lapok utazási osztálya.

Triál József:

Új élet a régi romjain

Színes egymásutánban láthatjuk e könyvben az új világot, amely felé haladunk, az új szellemet, amely mindent átjár, korunk sebeit, a kibontakozás lehetőségeit.

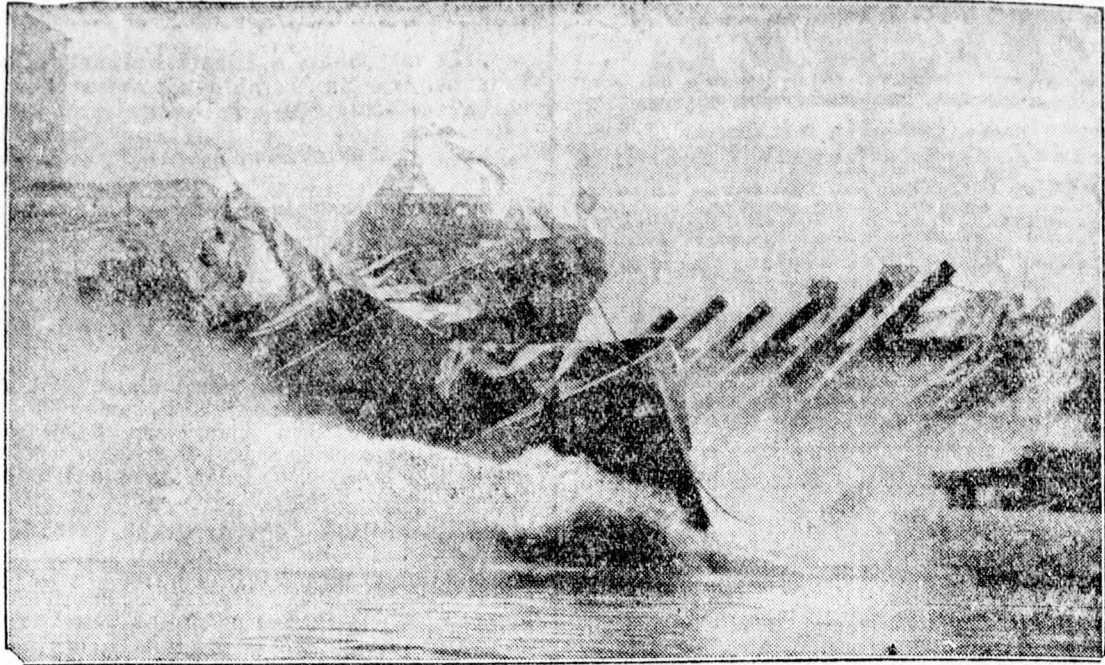
Amateur-kötés, 230 oldal.
Ár a: 90 lei és portó.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

ÉRDEKELT előfizetőinket kérjük, hogy a címváltozásokat — az előző cím egyidejű feltűnése mellett — legalább 3 nappal előbb sziveskedjenek velünk közölni, mert csak ez esetben garantálhatjuk új címükre a lapok idejében való megérkezését.

Bármilyen könyvrendelést csakis az összeg előzetes beküldése vagy annak utánvételezése mellett teljesíthetünk. Az Erdélyi Lapok könyvosztálya.

Új hangok a „Quadragesimo Anno” körül. Az „Erdélyi Tudósító” most megjelent 60 oldalas füzetében Baráth Béla mutatja be Miklós Ferenc nagy magyar művét, amely zsenialitásában, szellemességében és lendületben a külföldi irodalomban is páriát ritkítja. Ugyanebben a számban Vencell József ír az Erdélyi ifjúság és az új Transzylvánizmus címen. Hirschler József a virágok művészetét tárja fel. Halász Pál a katolikus akcióban szereplő világi munkások kiválasztásáról és kiképzéséről értekezik. Walta Gyula a színház és moziválságot tárgyalja. Vezetőcikk erdélyi jellegű és színpompájú egyházi tudományosságot sürget. Pakocs Károly verset ír. A Szemle rovatból kiemeljük a következő címeket: Nemzetiség és katolicizmus, A szovjet gazdaságpolitikája, A film problémái, Ukrajna küzdelme Moszkva ellen, Francia ifjúság a polgári materializmus ellen, Egy flamand költő halála, Katolikus néprajz, A nő és a kultúra, stb. Gazdag könyvismertetés és Krónika rovat. A Naplóban néhány érdekes erdélyi történelmi oklevél közül Temesváry János. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj, Mănaştur 12.



Fejesugrás a cölöpökről.

Egy tengerparti órhajó vízrebocsátása Manitowocban. A cölöpök alábocsátása alkalmával a hajó olyan lendülettel zuhan a víz alá, hogy szinte elborítják a hullámok.

A festőmester öngyilkos lett az épülő templomban. A bihormegyei Salard (Szalárd) községben a görögkeleti püspökség templomát építették a telepeselek részére. A templom nemrég tető alá került és néhány nappal ezelőtt a festőmunkásokat kiadták Balog Sándor oradeai szobafestő mesternek. Balog Sándor szombaton éjszaka munkásával az egyik salardi kocsmában mulatott, aztán berugva az új templomban egy létra fölé felakasztotta magát. Másnap ott találták meg a munkásai. Balog nagyfokú alkoholista volt s idegbajos és régen készült az öngyilkosságra. Ezt mutatja a zsebében talált három bucsulevél. Az egyik barátainak, a másik dr. Jurca Valér salardi főszolgabírónak, a harmadik Fenakel Sámuel építővállalkozónak volt címezve. Az öngyilkosnak családja nem volt. Oradean fogják eltemetni.

Daraban János, Valcan de Jos (Magyarvalkó). Az amerikai örökség végett jelentkeztek a sátmári rendőrségen, mert az hirdette meg a bucuresti amerikai követség értesítését és jelentése be, hogy igényt tart az örökségre. Szerezze be az anyakönyvi kivonatokat a rokonság megállapítására. Természetesen az Amerikában meghalt és az aztán lépjen érintkezésbe a bucuresti amerikai követséggel. Erdemes a fáradság, mert a 4000 dollár örökség ma is megér 400 ezer leit. Mi nem foglalkozunk ilyen dologgal. De ajánljuk, vegye igénybe keresetével az ottani Magyar Párt irodáját.



John Dillinger, Amerika réme.

Csikágóban egyik mozgószínház előtt a titkos rendőrök főbelőtték John Dillingert, a hírhedt banditavezért.

A fagyalt megmentette a haláltól. A gyermekeknek valóban külön örangyaluk van, amint ez Joseph Wolley, egy kis londoni fiú esetében kiderült. A kisfiú felmászott a parkban egy fára, leesett s alaposan megütötte magát. Nagynehezen hazament, szólni azonban nem mert, bár nagy fájdalmat voltak s megeveit egy pohár fagyaltot uzonnára. Estére már láza volt s a gyorsan hívott orvos megállapította, hogy kétoldali bordatörést szenvedett. Szerencséje volt, hogy a nagy porció fagyaltot megette, mert ez állította el a tüdővérzést.

* **Bajainkban segít rajtunk!** Hol a segítség, Ki segít rajtunk? Milyen nagyon gyakran kell feltennünk az életben ezt a kérdést! Különösen akkor kerdezzük ezt, ha valamilyen fájdalom kínozz. S a fájdalmak közül leggyakoribb a fejfájás, amiről szinte azt mondhatnók, hogy hozzátartozik a mai ember életéhez, mert hiszen a mai nehéz viszonyok bizony nagyon gyakran adnak alkalmat fejfájásra. De nem sokkal ritkábbak a reumatikus megbetegedések, ideges fájdalmak, hüléses megbetegedések, stb. Ezek a szenvedések mindig ugyanazt a kérdést kenyszerítik ki: hol a segítség, ki segít rajtunk? Szerencsére nem marad megválaszolatlanul kérdésünk. Mert van egy csallhatatlan szer, amely az említett esetek mindegyikében biztos segítséget nyújt, ennek a szernek kitűnő fájdalomcsillapító hatása be van bizonyítva, már évtizedek óta. Neve közismert és jóhangzású a földkerekség összes országaiban, mert azoknak száma, akik jó eredménnyel vették igénybe segítségét, ma már megszámlálhatatlanná növekedett. Lázás, hüléses megbetegedéseknél — ha a betegség még nem nagyon előrehaladott, mert ilyen esetekben feltétlenül orvost kell hívni — használata leszállítja a lázt és a szervezet rövid idő alatt visszanyeri normális hőfokát. Ez a mindig rendelkezésünkre álló segítség nem más, mint az ASZPIRIN, a Bayer a keresztrel ellátott tablettá, a kicsi, de annál nagyobb hatású tablettá, amelynek hatása biztos úgy fej, mint fogfájásnál, valamint ideges fájdalomnál, lázas, fertőző és hüléses megbetegedéseknél, izom és ízületi reumánál és egyben a legkitűnőbb fájdalom és lázesillapító szer is.

Senki sem gondolja Anatole France sírját. Párizsból jelentik: Anatole France sírjának elhanyagolt állapota miatt intézett panaszt egyik párizsi városi tanácsos Szajna megye vezetőségéhez s kérte, hogy kötelezzék Párizs városát a sír gondozására. Anatole France felesége ugyanis 1930-ban bekövetkezett halálakor vagyonát Párizs városára hagyta azzal a feltétellel, hogy a város vállalja a nagy francia író sírjának karbantartását a neuilly temetőben.

Az aradi Vasárnap 14. száma a Prémontrei Rend középkori életét megvilágító értékes cikket közöl dr. Oszwald Arisztid tollából. Rónay György, Fedák Orbán prémontrei irodalmi működését ismerteti, Szentmihályi D. pedig a kanonoki intézmény megértéséhez szükséges tudnivalókat közli. Berényi László hangulatos novellát írt. A Dél-Amerikában élő dr. Wild Lajos a Brazíliába bevándorlók elhelyezkedési lehetőségét írja le. Az irodalmi rovatban Széfföldin Seifert bejnek, a fiatal, török származású költőnek most megjelent első verseskötetét ismerteti Rónay György. Ezenkívül dr. Gáldi László tollából Babits Mihály európai irodalomtörténetét ismerjük meg. Szép verseket írtak: Sidló András, Flórián Tibor és Walthier Eliz. A címlapot Tizian: Flóra című festménye díszíti, a lap hasábjait pedig iparművészeti képek tarkítják.

Ha zsíros és pattanásos az arcba,

használjon Floreal napfénypudert!

Puder alá tegyen 1-es számú FLOREAL-krémet. Kapható minden jobb színgyártónál.

Ha nem kapná, írjon.

Vezérképviselő: DROGERIA „CENTRALA” Oradea. Telefon 6-56.

terveiről ad és szaksajtó, jában: Eszaja a közzéle rendszerének málását. Nékia már meg Ezek ugyan zéseknél, az miképp a ha derendszer gazdasági st

Es ezen és: egyálta ményre? N tesithető-e a van-e a gazd

A felele

lényegét és

Nos teh

nak egy faj

lehetővé tes

közök, bank

árakban, va

kössenek. M

annak a szü

fogyasztás

rozott időpo

lekeztek a

maguk virág

tőségük vol

sen érezhető

jogvasztást

mára intézn

lálkozó, han

si, meg a

Az ily célb

tözsdeintézm

hogy a tözs

kedelmi —

felveismérh

A kapitalist

nek tehát e

magántulaj

joga. Ami

helyezett ka

dék megszű

Reform

szen a mai

A „
mint a
termel

Az erd

véres érté

zőségét s ig

mölcsünk h

jelentős beh

cikknek, an

úgy megvan

Minőségre v

délyi gyüm

Az Odo

tal most m

Gyümölcste

zet” az egé

a július hó

határozatai

bavette a v

fák szaksze

és kellő idő

tékesítését;

előadások e

gyümölcste

nagymeny

cserecsznye

vetésével

kénti eljá

tén a külf

véve tovább

iskolát fel

irányu vál

így minden

ly: ta'ajbar

mölcsfaoltv

velésre kiv

söket, hogy

KÖZGAZDASÁG

Tőzsdereformok

terveiről ad hírt a világ minden tájának napi- és szaklapja. Még a tőzsdék klasszikus hazájában: Észak-Amerikában is szükségesnek tartja a közvélemény az áru- és értéktőzsdék mai rendszerének és szervezetének gyökeres átforgatását. Németország, Ausztria és Csehszlovákia már meg is tette a kezdeményező lépéseket. Ezek ugyan még alig egyebek óvatos kísérletezéseknél, azonban mindazt a tényt igazolják, miképp a háború előtti értelmezésben vett tőzsdereform nem illik bele a háború utáni idők gazdasági strukturájába.

És ezen a ponton önként vetődik fel a kérdés: egyáltalán van-e szükség erre az intézményre? Nélkülözhető-e, vagy mással helyettesíthető-e a tőzsde? Hasznára, vagy ártalmára van-e a gazdasági helyzetnek?

A felelet nem nehéz, ha tisztázzuk a tőzsde lényegét és közgazdasági rendeltetését.

Nos tehát: A tőzsde voltaképpen a vásárlóknak egy fajtája. Helyiség és intézmény, amely lehetővé teszi, hogy árusok, kereskedők, vállalkozók, bankárok rendszeresen összejöjjenek s árukban, vagy értékekben egymással üzleteket kössenek. Már a legrégebbi időkben is elismerték annak a szükségét, hogy az áruforgalmazás és a fogyasztás bizonyos helyeken, előre meghatározott időpontokban egymásra találjon. Így keletkeztek a vásárok és búcsúk, amelyeknek a maguk virágkorában igen nagy gazdasági jelentőségük volt. Később annak a szükségére is erősen érezhetővé vált, hogy ne csak a közvetlen joggyorsítást kiszolgáló „kiskereskedelem” számára intézményesülhessen ez az időszakos találkozó, hanem egymásra találjanak a termelők, meg a nagykereskedelmi érdekeltségek is. Az ily célból tartott összejövetelek voltak a tőzsdéintézmény első csirái. És innen van az is, hogy a tőzsdék jellege kifejezetten nagykereskedelmi — más szavakkal — hogy a tőzsde félreismerhetetlenül nagykapitalista intézmény. A kapitalista társadalmi és gazdasági rendszernek tehát éppen olyan velejárója, akárcsak a magántulajdon fölött való egyéni rendelkezés joga. Amíg tehát a magántulajdon alapjaira helyezett kapitalista rendszer fennáll, — a tőzsdék megszüntetéséről beszélni nem lehet.

Reformjukról azonban annál inkább! Hiszen a mai kapitalizmus már lényegesen más-

mint amilyen a háború előtt volt. Ma már a tulajdonjog korlátatlansága sem a régi és az áruforgalmazás terén is mindinkább érvényesülnek a közhatalmi befolyások. A megváltozott viszonyok „kategórikus imperatívusza” ennél fogva a tőzsdereform átszervezését is a közgazdasági mozgalmak homlokterébe állítja. A gazdasági liberalizmus a múlt emlékévé halványult, hogy teret engedjen a mindenképp valóságos megérdeknek, melynek önzellen szolgálata nélkül nem képzelhető gazdasági és társadalmi megújulás. Különösképpen pedig a spekuláció túltengése ellen kell a küzdelmet felvenni, mert végre ráeszmélt a világ közvéleménye arra az igazságra, hogy minden kereset, vagy nyereség, mely nem termelő, alkotó munkából származik — erkölcstelen.

Az pedig köztudomásu, hogy a tőzsdék működése nemcsak tényleges, látható és jelenvaló áruk, illetve értékek valóságos adás-vételére szorítkozik — ami természetesen rendeltetése volna — hanem igen széles teret enged a spekuláció számára, mely kifejezetten oly célból eszikül üzleti kötekeket fiktív árukra, vagy értékekre, hogy a kikötött szállítási határidő árszélesítésével kockáztatásával számoljon — tőzsdéi nyelven szólva — „hossz”-ra, vagy „bessz”-re. Ez pedig közönséges haszárjáték, mely annál veszedelmesebb, mert nem csupán a spekulánsokat, hanem a tőzsdén kívül álló, termelő, dolgozó tömegeket is kiszolgáltatja a vakvéletlen, vagy a tőzsdéi hegemoniát kezükben tartó nagytőkések erkölcstelenül profitéhes önöségének.

Összegezzünk! Tőzsdére szükség van. De tőzsdereformra legalább is éppen olyan mértékben. Az új korszak tőzsdéje legyen komoly, becsületes, tiszta vásár, de ne legyen „játékkaszinó”, melyben a „határidőtügyletek” révén nemcsak a játékosok, hanem a dolgozók, a tömegek is elvérzenek. A jó tőzsde a világ gazdasági szervezetének pulzusán tartja a kezét. A szükséghez képest szabályozza a árucere vérkeringését. A mai tőzsde viszont a lázas állapotok önkívületével, meg a kihagyó szívlelkések beteges állapotával manőverezve emel fel, vagy dönt porba érdekcsoportokat, államközösségeket, földrészeket, sőt társadalmi és gazdasági világrendszereket is. (—ob—)

A „Sicula Szövetkezet”, mint a székelyföldi gyümölcs-termelés irányító intézménye

Az erdélyi gazdák, legtöbb helyen, eddig kevésre értékelték a gyümölcs-termelés jövedelmezőségét s így a mi kitűnő minőségű, erdélyi gyümölcsünk háttérbeszorult a külföldi piacokon, sőt jelentős behozatala volt annak a táplálkozás cikknek, amelyeknek termelési lehetősége éppen úgy megvan Erdélyben, akárcsak Kaliforniában. Minőségre viszont hasonlíthatatlanul jobb az erdélyi gyümölcs.

Az Odorheiu (Udvarhely) megyei gazdák által most megalakított és cégjegyzett „Sicula” Gyümölcs-termelési és Mezőgazdasági Szövetkezet az egész vármegyére kiterjedő hatáskörrel a július hó 17-én tartott első igazgatósági ülés határozatai alapján megkezdte működését. Célbavette a vármegye területén a nemes gyümölcsfák szakszerű és egyöntetű termelését, eltarthatását és kellő időben való bel- és külföldi tömeges értékesítését; a gyümölcs-termelési propagandát előadások és vidéki körzetenként 10—10 napos gyümölcs-termelési tanfolyamok tartását; a nagyipari viszonyban termő vadkörte, vadkörte, cseresznye összegyűjtését és ezek magvainak elvetésével több millióra menő vadoncoknak éventéki előállítását, az ország területén, úgyszintén a külföldön való értékesítését. Tervbe van véve továbbá: vidéki körzetenként gyümölcs-fiskolák felállítását, illetve a magánügyének ez irányú vállalkozásának pártfogásbavétele, hogy így minden vidék lakossága olcsón jusson, a helyi tájban és éghajlat alatt nevelkedett gyümölcsfaültvényhez. Bérbevesz, vagy felelősségre kivesz vidékenként nagyobb gyümölcsösöket, hogy azok mintaszere felzésével néldát

mutasson a magánygyümölcsösök helyes gondozására.

Gondja lesz e szövetkezetnek arra is, hogy Odorheiu (Udvarhely) vármegyében a gyümölcs-termeléssel kapcsolatos méhészet fellendüljön, úgyszintén a baromfitenyésztés is kiépítést nyerjen. Későbbi célkitűzései, hogy a vármegyében előállítandó tejszerek általala jobb értékesítéshez jussanak s bevezetj majd a gabonafélék eladását és szállítását, főleg a vetőmagvaknak beszerzését és a gazdákhhoz való juttatását. Tekintettel, hogy e vármegye talaja gyöngén termi a gabonaféléket, de annál nagyobb mennyiségben és kitűnő minőségben ontja a gyümölcsféléket: a „Sicula” Szövetkezetre igen nagy hivatás vár a gazdaközönség körében. A szövetkezet igazgató-sága által kiküldött intézőbizottság: dr Ferenczy Pál elnök, Gyerkes Mihály ügyvezető és dr Voszka István ügyész, cégjegyző, igazgatók nagy tevékenységgel dolgoznak a szövetkezet megkezdett munkájának eredményessége érdekében.

Huszár Károly :

A katolikus akció szociális gondolatai

A világi apostolkodás vezérkönyve

Ára 100 lei és portó

Kapható az Erdélyi Lapok könyvostályánál.

Közgazdasági hírek:

(București). A belföldi kölcsön kibocsátási feltételein most dolgozik a pénzügyminiszterium. Hír szerint az államkölcsönnek szokatlanul kedvező feltételei lesznek.

(București). A bőséges és minden tekintetben exportképes gyümölcs-termelés kedvező értékesítésének előmozdítására a kormány hivatalos gyümölcsügynököket nevez ki. Erdély területén Oradeán, Clujon, Sigheten (Máramaroszigeten), Sătmáron, Baia-Mare (Nagybányán), Aradon és Timișoarán fognak ily ügynökségek működni.

(Csikszérda). Saját tud. A tomesi (csikszenttamási), danești (csikdánfalvi és cartai (csikkarcfalvi) közbirtokosságok összefogásából alakult „Székely Fa” termelési és értékesítő szövetkezet a nehéz gazdasági viszonyok között is lépésről-lépésre erősödik és kiterjedtebb munkakört kap. Dr Pitner Árpád, Sztankó Zoltán és Fodor Pál mérnökök agilitásából mintegy ötven ezer köbméter fa vár kitermelésre a gyimesi, tatárosi és a békósi völgyben. A fa árát a szövetkezet létesítése előtt úgy alakították ki a cégek egymás között, ahogy nekik tetszett. A közbirtokosságoknak sokszor olyan árért kellett odaadniuk a fát a cégeknek, amely még a közterheket sem fedezte. A szövetkezet létesülése után megszűnt ez a helyzet és a fa árát sikerült mintegy háromszorosára felemelni és így a közterhek fedezésén kívül a fadöntéssel és a fűrészgyárba való beszállításával is jövedelmező elfoglaltságot nyertek, mert ezt a munkát is kizárólag a közbirtokossági tagok végzik. Szeptember elsőjével már meg is kezdődik a termelés, a kitermelendő faanyag szerződésai már jóvá is hagyattak.

(București). Beavatott körökben bizton számítanak arra, hogy a kormány a kompenzációs egyezménynek hatályát szeptember közepéig meghosszabbítja.

(Szófia). A bolgár gazdasági miniszterium mellett egy Kiviteli Tájékoztató Intézetet állítanak fel, amelynek feladata lesz a külföldi konjunktúra- és piac jelentések feldolgozása és összegyűjtése, hogy a bolgár kivitel számára felhasználható anyag nyilvántartásával a külföldön emeléséhez szükséges utmutatásokkal szolgáljon. Az új intézet legfőbb feladata lesz a németországi, olaszországi és osztrák piaci viszonyok tanulmányozása, mint amelyek a bolgár kivitel legfőbb felvevői.

(Athén). Az osztrák kormány az utóbbi időben ismét igen jelentős mennyiségben vett át görög dohányt. A görög kormány ellenszolgáltatásként osztrák árukra a beviteli engedélyeket a megállapított kontingenseken felül is engedélyezett, hogy a görög kliringjövírás tulságos megduzzadását megakadályozza. Ez év első negyedében Ausztria 1.57 millió schilling értékű árut vásárolt Görögországban s 1.66 millió értékben exportált oda.

Piaci és termény árak:

Oradeai terményárak: Búza 450, rozs 290—300, árpa 240—250, tengeri 250—300, korpá 220—230, nullás liszt 750, kenyérliszt 670, hetes liszt 400, repce 600, napraforgó 700—750 lei. Húsárak: marhahús 10—12, borjú 16—20, sertés 20, zsir 36, háj 34, zsirszalonna 28 lei.

Az oradeai Árutőzsde jelentése. Hivatalos árfolyamok. Búza 78 kgr-os 3 százalékos 450 lei, rozs 295 lei, árpa 250 lei, zab 270 lei, tengeri 270 lei, korpá 200 lei, napraforgómag 320, tőkmag 780 lei, per 100 kgr. ab Oradea.

Timișoarai piaci árak: Búza 410—420, tengeri 245, zab 220, repce 650, takarmányárpa 220, korpá 230, takarmányliszt 260, kismalmi liszt 630, zöldbab 3—4, juhturó 20, juhsajt 14, vaj 40—50, tehénturó 4, burgonya 1.50, szilva 3—4, körte 5—10, szőlő 12—14, őszibarack 30, alma 6—8, akácmez 30, virágméz 24, uborka savanyítani való nyolc-tíz darab 1, tölteni való paprika három darab 1, káposzta 3—5, saláta 0.50, tojás darabja 0.70, zsenge tengeri csője 0.50, harcsa 40—60, süllő 50, ponty 30 kilónként, paraj, sóska kilója 5—7, tejfel literje 24—26, rántani való csirke párja 25 lei, hazi szappan kilója 26, tölteni való kalarábé három darab 1 lei.

Rovinci (Magyarpécskai) piaci árak. Tavalyi búza 400—410, új búza 380—400, tengeri 220—240 lei métermázsánként. Felhozatal rendkívül csekély volt. Állatvásáron: szarvasmarha 6—7, borjú 9—10, sertés 11—13 lei kilogrammonként élőszuliban.

Aradi piaci árak. Széna 90—110, lóhere 100—120, szalma 30—40 lei métermázsánként, kővér-liba 180—250, sovány liba 80—100, kővér kacsa 80—110, sovány kacsa 45—60, csirke 15—30, tyúk 30—60, tojás darabja 70 bani, hagyma 4, fokhagyma 4, burgonya 1—2, szárazbab 5—6, spenót 3—5, spárga 10, tők 2—6, paradicsom 4—6 lei kilónként, uborka 100 darab 20—25 lei, alma 2—6, körte 4—9, ananászdiinnye 3—5, görögdiinnye 4—6, szőlő 18, szilva 2, kajszin 7—8, őszibarack 25—30 lei kilónként, tej 3—4, oltott tej 7—8, tejfel 25—30 lei, tehénturó 6—8, juhsajt 20—22, orda 16—18, vaj 50—60 lei kilónként.

SPORT

Uj országos rekordot javított Havaletz a diszkoszvetésben

— Több kiváló eredmény a timisoarai kerület atlétikai bajnokságán —

Timisoaráról jelentik: Vasárnap tartották meg a bányási metropolisban a kerületi atlétikai bajnokságokat. A versenyen egy új országos rekord is született. Havaletz, az eddigi rekorder 46 m. 49 cm-es dobásával megjavította eddigi diszkoszvető rekordját. Kiváló eredmény még Lupan 683 cm-es távolugrása. Sok számban volt meglepetés is. Érthetetlen például Oó gyenge szereplése 100 és 200 m-en, ahol 11.8-al s 25.4-el tudott győzni Löwenfeld.

A verseny részletes eredményei a következők:
 100 m.: 1. Löwenfeld (TAC) 11.8 mp; 2. Oó (TAC), 3. Lupan (TAC).
 200 m.: 1. Löwenfeld (TAC) 25.4 mp; 2. Oó (TAC), 3. Fischl (UDR).
 400 m.: 1. Puhala (Kinizsi) 54 mp; 2. Oó (TAC), 3. Bucher (UDR).
 800 m.: 1. Berán (TAC) 2 p. 11.8 mp; 2. Bucher (UDR), 3. Scholz (Rapid).
 1500 m.: 1. Stefanovics (TAC) 4 p. 52.8 mp; 2. Scholtz (Rapid); 3. Stapis (Electrica).
 5000 m.: 1. Scheirich (Rapid) 18 p. 19.6 mp; 2. Holz (Rapid), 3. Butoi (Electrica).
 10.000 m.: 1. Scheirich (Rapid) 40 p. 43.2 mp; 2. Holz (Rapid).

A cluji kerület úszóbajnokságai

Clujról jelentik: A kétnapos úszóbajnokságok szép küzdelmeket eredményeztek. Eredmények a következők:

100 m. női hát: 1. Pallós Marian (KAC) 2 p. 08 mp. 100 m. szenior gyors: 1. Ziegler (U) 1 p. 10.2 mp., 100 m. ifj. gyors: 1. Örvési (KAC) 1 p. 24.1 mp., 200 m. női mell: 1. Pallós (KAC) 4 p. 08.6 mp., 200 m. női gyors: Balló M. (U) 3 p. 58 mp., 300 m. szenior gyors: 1. Ziegler (U) 13 p. 26 mp., 100 m. ifj. hát: 1. Aranyosi (U) 1 p. 27 mp. Műugrás: 1. Hankó (U) 66.15 pont. 100 m. szenior hát: 1. Aranyosi (U) 1 p. 29.7 mp., 100 m. női ifj. gyors: 1. Balló M. (U) 1 p. 37.2 mp., 200 m. női ifj. mell: 1. Pallós (KAC) 4 p. 07.7 mp., 200 m. szenior gyors: 1. Ziegler (U) 2 p. 48.2 mp., 100 m. női szenior mell: 1. Balló M. (U) 1 p. 40.5 mp., 400 m. szenior gyors: 1. Ziegler (U) 6 p. 39.4 mp., 200 m. ifj. mell: 1. Báza (U) 4 p. 06 mp., 100 m. szenior női hát: Nagy (U) 1 p. 54.3 mp.

Vasárnap játszották le az Universitatea-KAC vízipólmérkőzést is, amelyet az „U” nyert meg 14:0 (8:0) arányban. A cluji kerület idei vízipól bajnokságát az egyetemisták szerezték meg.

Mégis Brasovban rendezik meg az idei országos atlétikai bajnokságokat. Brasov. Saját tud. Ismeretes, hogy a brasovi atlétikai liga a szövetség hanyagsága miatt lemondotta az országos bajnokság megrendezését. Tegnap azonban fordulat állott be ebben az ügyben, amelynek folytán az országos atlétikai bajnokságot mégis Brasovban rendezik meg július 28. és 29-én. Ez alkalommal avatják fel az új városi stadiont is.

Borchmayer beállította a 100 m-es világrekordot, Spitzet legyőzték. Frankfurt am Mainból jelentik: Az amerikai atléták részvételével nagyszabású versenyt rendeztek, amelynek meglepetése Spitz magasugró rekorder veresége volt. Weinköltz, aki Düsseldorfban 197.5 cm-el új német magasugró rekordot állított fel, egy fél centivel javított: 198 cm-el győzött a 194-et ugró Spitz (USA) előtt. Borchmayer 10.3 mp-el beállította a 100 m-es világrekordot a 10.4 mp-el futó Hornberger és Draper (USA) előtt. A többi eredmények: 1500 m.: 1. Peltzer 3 p. 58.1 mp., 2. Ventzke (USA). 400 m.: 1. Fuqua (USA) 47.9 mp., 200 m. 1. Fuqua (USA) 21.2 mp. Súly: 1. Lyman (USA) 15.75 m. Diszkosz: 1. Sievert 46.49 m.

Uj gátfutó román rekord. Bucurestiből jelentik: Virgil Jon, a kiváló atléta 26.6 mp.-re javította a 200 m-es gátfutó rekordot.

4x100 staféta: 1. TAC (Oó, Berán, Lupan, Löwenfeld) 50 mp., 2. Vulturii (Lugoj), 3. Rapid.

110 m. gátfutás: 1. Amon (Rapid) 22 mp; 2. Scholz (Rapid).

400 m. gátfutás: 1. Puhala (Kinizsi) 63.6 mp., 2. Kappler dr (Recas-Rékás).

Magasugrás: 1. Amdrei (Vulturii) 167 cm., 2. Goldis (Electrica) 151 cm., 3. Riess (TAC) 140 cm.

Távugrás: 1. Lupan 683 m., 2. Socoly (Vulturii) 651 cm., 3. Piperescu (Electrica).

Hármasugrás: 1. Gutu (Politechnica) 12 m. 22 cm; Goldis (Electrica) 12 m. 2 cm; 3. Schodt (Rapid) 11 méter 2 cm.

Súlydobás: 1. Havaletz (AAC) 11 méter 79 cm., 2. Fabik (Electrica) 11 m., 3. Riesz (TAC).

Diszkoszvetés: 1. Havaletz (AAC) 46.49 m., országos rekord; 2. Filiti (Politechnica) 35.77 m., 3. Demeter (Polit.) 35.09 m.

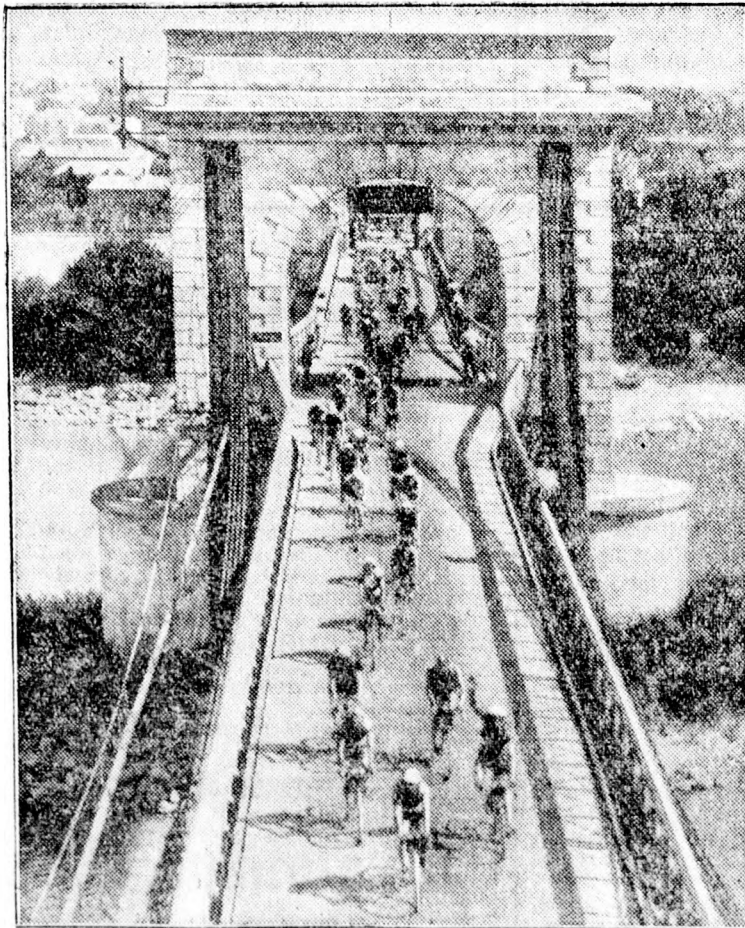
Gerelyvetés: 1. Goldis (Electrica) 46 méter 10 cm; 2. Riesz (TAC) 44 m. 12 cm., 3. Havaletz II. (AAC) 42 m. 46 cm.

Kalapácsvetés: 1. Catona (Vulturii) 34 m. 30 cm., 2. Filiti (Politechnica) 23 m. 76 cm., 3. Sonntag (Vulturii) 18 m. 10 cm.

Davis Cup

2:1-re javított USA. Londonból jelentik: Az európai és amerikai zónagyőztesek: Ausztrália és Usa mérkőzésének első napja, mint ismeretes, nagy meglepetést hozott. Ausztrália mind a két egyet megnyerte. Hétfőn a párosra került a sor. A Lott-Stoeffen pár 6:4, 6:4, 2:6, 6:4 arányban legyőzte a Crawford-Quist kettőt és így Ausztrália vezetése 2:1-re csökekent. A keddi napi két egyes fogja eldönteni, hogy melyik ország játszik a „challenge round”-ban a védő Angliával.

Lengyelország-Belgium 4:1. Varsóból jelentik: Az 1935. évi D. C. selejtező mérkőzések során a lengyelek legyőzték első ellenfelüket a belgákat.



A „Tour de France” versenyzői rekkenő hőségben.

Rekkenő hőségben érkezett a „Tour de France” tizenharmadik állomásához. Marseille-től Montpellier-ig ismét Speicher világbajnok volt az első. Képünk az arlesi hidon áthaladó versenyzőket ábrázolja.

Kávésző és tealogasztólókhoz

Az aranykedés előtt meghívom vásárlásra. Egy kilo finom zamatu nyers kavé 85 lei, pörköltve 100 lei. 1 kg. olasz rizs 13, 15 és 18 lei. Banati dupla grizes liszt kilója 7 1/2 lei. Egy kilo olasz módra makaroni 16. Orosz, angol és kínai teak dekája 1 1/2-2-3 lei. Kristálycukor, kockacukor. Egy kilo finom apróvertya 40 és 44 lei. 1 kg. Stein-szappan 11 db 28 lei. 100 légyfógo 85 lei. 10 db 9 lei. 1 kg. trapista Sajt fősleges izü 36 lei. — Ementháli valódi 1/4 kilo 18 lei. Tea-vaj kgr. 50 lei. Valódi édes, nemes szegedi paprika probacsomag 14 lei.

Aszódinál,

Oradea. Sas-palota. Telefon 10-34.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.) Cím a kiadóban 10 lei.

Különléle.

Német, román kisasszony keres alkalmazást a délelőtti órák-ra. Cím: Oradea, Calea Decebal (Vitéz-u.) 44.

Felvétell és javítóvizsgákra fiú- és leánygyermekeket előkészíték. Oradea, Str. Heliade Rădulescu (v. Pál-u.) No. 4.

Szállításokat és költözéseket olcsón vállal Huszti szállító. Telefon 873.

Adás-vétel

Eladó egy jókarban levő purifikátor (lőheretejtő). Megtekinthető: Vetiş község (jud. Sătmar) Gyulai Antal tulajdonosnál.

Eladó

minden elfogadható áron, egy nagy tűkór, egy divány, hencsernek is használható 2 fotó-jel, 3 petróleumlámpa. Oradea, Str. Wilson 14.

Cserépkályha

jó karban lévő megvételre kerestetik. Oradea, Str. Bratianu (v. Szaniszló u.) No. 27.

Fényezett

szekrény eladó. Oradea, Str. Codrîu 11.

Eladó ház

Oradeán a Berthelot (v. Sal Ferenc-u.) 15. szám alatt. Értekezni a háztulajdonosnál. Ügynökök kizárva.

1 kgr. zománo lack-festék 65 lei minden színben, Joó Lajos fűszerüzletében Oradea, Strada Take Ionescu (Körös-u.) 24. sz.

Eladó telek

házzal vagy ház nélkül. Oradea Strada Petru Rareş (v. Péter-u.) 12.

Eladó

Oradean a Dr. Ciordaş János utca 17. sz. négylakásos, gyümölcsös és szőlőskertes ház és a villamoshoz és Nagypiachoz egészen közel három nagy ház hely.

Miért

vesz drága pénzért rossz harisnyát, mikor jót is vehet az olcsó harisnyázletben Kern, Oradea Str. Vlahuţa (Szent János-u.) 4. sz.

Alkalmazás

Házmasternek fiatal házaspárt felveszek Oradea, Str. Delavrancea (volt Ritook Zsigmond utca) 16.

Lakás

Kiadó

egy szoba fürdőszoba előszoba konyha speiz melékelyiségekkel augusztus 1-re. Oradea, Strada Cogalniceanu (volt Varadi Zsigmond utca) 17 sz.

Háromszobás,

fürdőszobás emeleti lakás augusztus 1-re kiadó. Oradea, Str. Heliade Rădulescu (v. Pál-u.) No. 4.